

MAR 14 1983

VIENYBĖ

1886 • 97TH ANNIVERSARY YEAR • 1983

97 M. 3 N.

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1983 M. VASARIO [FEBRUARY] 15 D.

Telephone
[212] 277-7257

50 CENTŲ

KANADOS VYRIAUSYBĖ DEPORTUOJA BUVUSĮ KAUNO GETO VIRŠININKĄ

Apie Kanados vyriausybės akciją prieš ten gyvenančius "nacių karo nusikaltėlius" išsamiai informuoja Los Angeles Times (1982.XI.19). Dienraščio korespondentas Stanley Meisler rašo iš Toronto, kad Vakarų Vokietijai būsiąs perduotas Kanados pilietis Helmut A. Rauca, Antrojo pasaulinio karo metu buvęs Kauno geto viršininkas, kurio įsakymu buvo nužudyti 11,579 žydai, o penkis jis pats užmušęs. Jo byla sukėlus didelį susidomėjimą, nes jo atveju Kanados vyriausybė pirmą sykį patraukė atsakomybėn Kanados pilietį, apkaltintą nacių karo nusikaltimais.

Rauca į Kanadą imigravo kaip žemės ūkio darbininkas. Vakarų Vokietija jau 1961 metais paskelbė, kad Rauca areštuojamas "už akių".

Kanados Žydų Kongreso pirmininkas, teisės profesorius Irwin Cotler, pareiškė, kad Raucos perdavimas Vakarų Vokietijai neišsprendžia problemos, nes daugelis kaltinamųjų ne vokiečiai, o Rytų europiečiai. Kanados vyriausybė nenorinti jų perduoti teismui komunistinėse šalyse, kur juridinės sistemos įtartinos.

Su dauguma tų šalių Kanada neturi "ekstradicinės sutarties" ir todėl atsisakė Sovietų Sąjungai išduoti latvi Haraldą Puntulį. Cotler pasiūlė, kad Kanada išduotų tuos, kurie gali tikėtis objektyvaus teismo, o kitus teistų pati.

Kanados Vyriausias Teisėjas Evans nesutinka, kad Kanada dabar gali teisti vadinamuosius "karo nusikaltėlius" už nusikaltimus pa-

darytus ne Kanados teritorijoje 2-ojo pasaulinio karo metu. Be to, pareiškė Evans, Kanados parlamentui būtų "itin atgrasu" priimti įstatymą, pagal kurį asmenys būtų padaryti atsakingais už praeities veiksmus, kurie tuo metu Kanadoje nebuvo laikomi nusikaltimais. [Elta]

Lietuvos Diena

JAV senatorius Al D'Amato, republikonas iš New Yorko, JAV Senate įnešė rezoliuciją, raginančią, kad JAV prezidentas Vasario 16-ąją paskelbtų "Lietuvos nepriklausomybės Diena".

Kelios JAV valstijos ir miestai kasmet skelbia Vasario 16-ąją Lietuvos nepriklausomybės diena. Pirmoji buvo Maryland valstija įstatymu tai paskelbusi 1935 m. Tai įvyko tuo metu įtakingo pašto viršininko teisėjo William Laukaitis rūpesčiu. Laukaitis lietuvių daug pasidarbavo ne tik Maryland valstijoje. Jis, tarp kitų aukštųjų pareigų, 1948 m. buvo Maryland Displaced Persons Komisijos pirmininku.

Šiomet Viktorijos Jacobson rūpesčiu, ir Floridos valstija Vasario 16-ąją paskelbė oficialia Lietuvos nepriklausomybės diena.

Pennsylvania, Massachusetts, New York ir kitų valstijų bei miestų vyriausybės gubernatoriai ir mērai Vasario 16-ąją vis paskelbia Lietuvos nepriklausomybės diena.

Gedimino aikštė Lietuvos sostinėje Vilniuje, 1983 m.

V. Kapočiaus nuotr.

Vasario 16-oji Philadelphijoje

LB apylinkės, talkinant kitų organizacijų atstovams, paminės Lietuvos nepriklausomybės šventę vasario 20 d., sekmadienį, 2:00 val. p. p., Lietuvių namuose (Lithuanian Music Hall), 2715 E. Allegheny Ave. Angliškai kalbės naujai išrinktas kongresmenas Robert

Borsky. Pagrindinę kalbą pasakys newjorkietis Romas Kezys, JAV LB X-sios tarybos narys, Laisvės žiburio radijo vadovas. Meninę programą atliks Philadelphijos choras Viltis, Philadelphijos veteranų tautinių šokių grupė Vakarinė, vadovaujama Kazio Razgaičio, ir V. Krėvės lituanistinės mokyklos mokiniai. Įėjimas nemokamas. Atsilankantys prašomi auka paremti Lietuvos laisvinimą.

Ryšium su nepriklausomybės minėjimu per Philadelphijos radijo stotis bus perduotos dvi JAV LB Visuomeniniams reikalams tarybos paruoštos specialios programos: vasario 19 d., šeštadienį (banga 860 AM) ir vasario 20 d., sekmadienį, 6:30 val. vak., per radijo stotį WFLN (banga 95.7 FM).

Nepriklausomybės minėjimo programa Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje vasario 20 d. 10:30 val. r., lietuviškos sumos metu, įvyks iškilmingos pamaldos. Giedos Vilties choras ir solistai. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis.

Šv. Jurgio parapijoj Mišios už kovojančius dėl Lietuvos laisvės bus atnašaujamos vasario 16 d., 7:30 val. r.

Kaunas, 1920 m. Vasario 16 d.

STEBĖTOJO PASTABOS

Ką veikia Lietuvių Bendruomenės Visuomeninių Reikalų Taryba

Anksčiau sportas Amerikoje buvo laikomas gana atokiai nuo politikos. Dabar vis pasirodo daugiau balsų, kad ir sportininkams reikėtų "politikuoti". Vieną iš tokių apraiškų matėme, kuomet JAV sportininkams buvo uždrausta dalyvauti Olimpiuose Žaidimuose Maskvoje. Toks žygis sukėlė daug nusistebėjimų ir net pasipiktinimų iš Amerikos bei kitų Vakarų valstybių sportininkų tarpo.

Kuomet Tarybų Sąjungos krepšinio rinktinė žaidė Urbanoje (Illinois un-to patalpose), įeinant į sporto salę, jaunuoliai dalino lapelius, kuriuose žiūrovai buvo kviečiami "politikuoti".

Tuose lapeliuose buvo aiškinama, kad Tarybų Sąjungos rinktinės tikslas yra Rusijos vaizdo pagerinimas Vakaruose. Čia buvo aiškinama, jog kartu su komanda keliauja KGB atstovai, kurių rolė yra galimų "pabėgimų" sulaikymas. Taip pat aiškinama, jog, kaip atrodo, laimėti rungtynes gali sovietai, nes priešingu atveju jie čia nežaistų. Būta ir daugiau visokių aiškinimų.

Žinoma, jų dalis yra grynai iš piršto išlaužta. Kaip žinome, toje komandoje žaidė ir trys lietuviai iš Kauno, o pats ekskursijos vadovas buvo lietuvis (Lietuvos sporto komiteto pirmininkas) iš Vilniaus. Jie čia susitiko ir kitose vietose susitikinėjo su lietuviais. Atrodo, kad bent lietuviai už jokių pinigų nepasiliktų Amerikoje, nes Lietuva yra jų kraštas. Ir kitų tautybių

krepšininkai, be abejo, labiau vertina savo kraštus daugiau negu "aukso šalį"—Ameriką. Žinoma, politikuoti pradėję jauni amerikiečiai gal tėvynės meilės nesupranta, nes jos šis kraštas nepajėge įdiegti.

Vienas suomių laikraštis sąmoningai kiekviename numeryje palieka korektūros klaidų, nes yra skaitytojų, kurie patiria didelį malonumą jas aptikę. "Kodėl nepadaryti jiems džiaugsmo?—samprotauja laikraščio leidėjai.—Juk tai taip lengva!"

Prancūzijos mokslų akademija apskaičiavo, kad Žemės rutulio gyventojai kalba 2796 kalbomis. Šios akademijos paskelbtame tyrinėjime nurodoma, jog visos pasaulio kalbos jungiamos į 11 pagrindinių ir apie 50 "mažų" kalbinių grupių. Dar čia reikia pridėti, jog šiomis kalbomis kalbantieji, dar naudoja nuo 7 iki 8 tūkstančių tarmių.

Kartais vyresnieji galvoja, kad tik jie gali padaryti naujų atradimų. Jų pilni ir jaunieji. Tai patvirtina kad ir šis atsitikimas.

Jaunasis Henrikas su tėveliu pirmą kartą nuėjo žvejoti. Jis atidžiai žiūrėjo, kaip tėtis mauna slieką, kaip užmeta meškere. Visa tai jam greitai atsibodo. Nekantraudamas jis sako:

— Tėveli, ar dar ilgai plausi tuos sliekus! [eš.]

JAV LB10-osios Tarybos patvirtintą naują LB Krašto Valdybą 1982 m. gruodžio 5 d. posėdyje patvirtino naująją JAV LB Visuomeniniams Reikalams Tarybą.

Tarybos sudėtis tokia: pirmininkas—dr. Algirdas Budreckis, koordinatoriai: dr. Viktoras Stankus—ypatingiems reikalams, inž. Eduardas V. Meilus, Jr.—ryšiams su JAV susižinojimo įstaigoms, Daiva Kezenienė—defamacijos reikalams, Dalia Orantaitė—viešiesiems reikalams, Teresė Gaidelytė—atsisaukimams bei rezoliucijoms, kun. Kazimieras Pugevičius—žmogaus teisių reikalams, Asta Banionytė-Connor—santykiams su JAV Kongresu; Ernestas Raskauskas—teisinių patarėjas. Vėliau buvo kooptuoti dar du Tarybos nariai—Linas Kojelis—ryšiniai Laisvės Federacijoje ir Jūratė Aukštikalnienė—VRT išdininkė. Reikalui esant bus pasitalkinti ir kiti bendradarbiai.

Lietuviui disidentui dr. Antanui Pranckevičiui su šeima atvykus į Ameriką 1982 m. gruodžio 4 d., susidarė sąlygos per Chicagos LB veikėjus Danguolę Valentinaitę ir adv. Povilą Žumbakį pristatyti atvykusiojo skundą prieš Sovietus Washingtono vyriausybei. JAV LB Krašto Valdybai ir Visuomeniniams Reikalams Tarybai pritariant, dr. Pranckevičius, lydymas vertėjo teisininko P. Žumbakio, gruodžio 16 d. Washingtono susitiko su senato-

riumi Charles Percy ir jo padėjėju Scott Cohn. Senatorius Percy buvo labai susidomėjęs geologo Pranckevičiaus atskleistais patyrimais apie Sibire tesiamą dujotėkį. Vėliau Pranckevičius su adv. P. Žumbakiu nuvyko į Valstybės Departamentą pas Europos darbo reikalams referentą Taylor Jesse Clear, taip pat susitiko ir su Valstybės Departamento Žmogaus teisėms biuro atstove Judith Buncher ir su Pabaltijo Reikalams vedėja Mildred Patterson.

Teisingumo Departamento Ypatingiesiems Tyrinėjimams Įstaigos (OSI) "persistengimas" patraukti naujus ateivius atsakomybėn už tariamus karo nusikaltimus, naciams kolaboravimą, privedė prie pabaltiečių ir ukrainų jungtinių pastangų—OSI peršamus KGB šmeižtus atremti. 1982 m. gruodžio 6 d. JAV LB Visuomeniniams Reikalams Taryba įgaliojo New Yorko veikėją Daivą Keziene minimoje bendrinėje organizacijoje—Americans for Due Process JAV atstovauti JAV Lietuvių Bendruomenėi.

JAV Lietuvių Bendruomenė priaria bendrinei Laisvės Federacijai, kuri rūpinasi susisiekti su į Laisvę patekusiais daugiau partiti apie priverstinius darbus Sovietų Sąjungoje. JAV LB Visuomeniniams Reikalams Taryba paskyrė Liną Kojelį prie Laisvės Federacijos.

JAV LB VRT pirmininkas Algirdas Budreckis pakviestas būti Laisvės Federacijos direktoriute.

1982 m. gruodžio 17 d. dr. Ant. Pranckevičius su adv. Žumbakiu New Yorko susitiko su JAV Helsinkio Susitarimų monitoringo komiteto veikėju Jeri Labor. Čia jis papasakojo apie disidentų būklę Leningrade, Sibire ir Lietuvoje.

Pranckevičius iškėlė mintį spausdinti 1200 puslapių rankraštį, kurį buvo paruošę rusų disidentai poetai ir literatai. Leidinį pavadinti tektų "Petrapilio Almanachas".

Sausio 14 d. JAV LB Visuomeniniams Reikalams Tarybos adresu atsakė Valstybės Departamento Viešiesiems Reikalams psekretorius John Hughes, kreipdamas dėmesį į Lietuvių Bendruomenės laišką prezidentui Reagan dėl Vytauto Skuodžio bylos. Psekretorius Hughes apgailestavo, kad sovietai vis tebelaiiko Skuodį savu piliečiu, tai esąs jų vidaus reikalas. Tačiau jis patvirtino, jog "JAV laiko Skuodžio bylą viena svarbiausių žmogaus teisių bylų JAV ir Sovietų Sąjungos derybų darbotvarkėje". Vasario 1 d. atsakyme A. Budreckis rašė, kad toks JAV Valstybės Departamento nusistatymas kelia viltį, jog Vytautas Skuodis, kaip ir prieš jį Simas Kudirka, po atkaklių ir nesvyruojančių pastangų, bus išgelbėtas.

JAV LB VRT Žinyba

LIETUVA

Ir burtais to man niekas neišburtų,
Ką aš mačiau akim gyva.
Aušros keliais sugrįžo laimės kurti,
Paparčio žiedą radus Lietuva.

Tai kas, kad nekrovė niekas kraičio,
Už tai dabar, kaip rojaus obelis,
Žemaičiais, kapsais, dzūkais ir aukštaičiais
Žydės Dubysos, Nemuno šalis.

Tai kas, kad kulkos švilpdamos nuėjo,
Nuėjo švilpdamos kalnų aidais,
Tada ir dalgiai pievose žvangėjo
Kerštu liepsnojančios kovos kardais.

Nejunit laimės, vargo nepasvėrę,
Neverkė juoktis nemokės draugai.
Tenai, kur brolių kraujas įsigėrė,
Į dangų stiepiasi nauji stogai . . .

Dangus tėvynei aukso spurgoms lijo,
Sidabras tirpo vasaros laukuos,
Taip žydi saulėje vandens lelijos,
Taip leipsta nuotaka baltuos šilkuos.

Kur marios žarsto gintarą ir smėlį,
Šaly Vištyčio, Vievio, Zarasų—
Dainavo miestai, vėliavas iškėlė,
Dainavo vyrai pergalės balsu.

Visi dainavo, krykštė, kad nelaimės
Ranka jau niekad niekad nepalies,
Ir upės sau ramiai tekės pro kaimus,
Pro kaimus kryžiais kalbančios šalies.

Ir burtais to man niekas neišburtų,
Ką aš matau—matau akim blaivia:
Audra žmonijos laivą blaško, purto,
Tėvyne plaukia skęstančiam laive . . .

Juozas Tysliava

Tik vakar motinos sode skambėjo
Jaunystė, laimė, džiaugsmas ir daina,
O šiandien—pelenus nešioja vėjas,
O šiandien—ašaros ir aimana . . .

Daba tenai nakčia, kaip karo metais,
Tiktai kur-ne-kur spinkso žiburiai.
Išalkęs slibinas ten suka ratą,
Ten suka ratą juodvarnių būriai.

Nelaisvės pragaras, sparnus pakėlęs,
Slinkte atslinko iš rytų šalies,
Ir, kartais, rodosi, kad jo šešėlis
Visus, net gulinius kapuos, palies.

Matau, kaip budelis, nagus suleidęs
Staiga iškėlė kirvį virš galvos . . .
Tarytum ašaros našlaitės veidu
Šešupėm teka kraujas Lietuvos.

Praeina dienos, naktys ir pašvaistės,
Atslūgsta žaizdos, kerštas ir kova.
Artojas, prakaitą ir kraują laistęs,
Kartoja žemės malda: Lietuva.

Tėvyne mūsų, tu didvyrių žeme,
Lopšy legendų, pasakų dainų,
Tai kas, kad tave likimas tremia,
Tu, kaip feniksas, grįžti iš pelenų . . .

Ir burtais to man niekas neišburtų,
Ką aš matau, matau akim gyva:
Ateina laisvės židinio atkurti
Žemaičių, kapsų, dzūkų Lietuva.

* * *

Šią poemą Juozas Tysliava sukūrė siaubingomis Stalino režimo dienomis, tvirtai tikėdamas, kad Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma. [vt]

LIETUVIAI AMERIKOJE IR PASAULYJE

Iš ALTo valdybos posėdžio

Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba savose patalpose Chicagoje posėdžiavo sausio 28 d. Pirm. dr. K. Šidlauskas painformavo, kad jis dalyvavo Sandaros bankete ALTo garbės pirmininkui dr. K. Bobeliui pagerbti. Taip pat dalyvavo sen. Ch. Percy pagerbti bankete Chicagoje. Jam teko dalyvauti ir VLIKo, ALTo, Liet. Bendruomenės atstovų pasitarime, kur sudarytas jungtinio organo branduolys, kuris stengsis padėti lietuviams neleistinai kaltinamiems remiantis Sovietinių įstaigų pateikiama medžiaga. Pirm. dr. K. Šidlauskas pasitarė ir su Lietuvių Bendruomenės pirm. dr. A. Butkum veiklai koordinuoti.

Posėdyje nuspręsta išjungti į naujai organizuojamą Pavergtųjų tautų sąjungą—Freedom Federation. Dr. K. Šidlauskas pranešė ir apie Jungtinio Pabaltiečių amerikiečių komiteto iniciatyvą—siųsti laiškus JAV vyriausybei dėl tų netikslių kaltinimų ir bylų lietuviams, ryšium su nacių darytais nusikaltimais Lietuvoje.

Vicepirm. T. Blinstrubas papasakojo, kad jam teko dalyvauti Čiurlionio galerijos 25 m. sukakties ir dail. Z. Kolbos 10 m. mirties minėjimuose ir kalbėti, be to—pravesti kun. J. Prunskio pranešimą apie Europos parlamento rezoliuciją; pranešimas įvyko sausio 22 d. Chicagoje.

Vicepirm. dr. L. Kriaučiūnas pasidžiaugė sėkmingais VLIKo, ALTo ir Liet. Bendruomenės atstovų pasitarimais. Buvo nusistatyta sudaryti bendrą komitetą, kuris padėtų lietuviams, kuriuos neleistinai traukia į teismus Specialių investigacijų įstaiga, naudodamasi sovietiniais kaltinimais.

Gen. sekr. inž. Gr. Lazauskas painformavo, kad išsiųsti laiški visiems senatoriams ir kongresmenams, prašant išjungti į Vasario 16 minėjimus; radijo valandėlėms išsiųsta 23 juostelės su įrašytomis kalbomis Vasario 16 proga. Tuo pačiu laiku išsiųsti 225 laiški kunigams ir 2000 laišku su sąlanka apie ALTo darbus, siekiant Lietuvai laisvės. Tų sąlankų išspausdinta 10,000 egz.

Izd. M. Pranevičius pasidžiaugė, kad So. Bostone sėkmingai praėjo J. Sondos 90 m. amžiaus minėjimas, kuriame jam teko dalyvauti.

Kun. J. Prunskis papasakojo apie kontaktus su televizija dėl Vasario 16 minėjimo, apie talką radijo stotims, apie išleistą anglų kalba biuletinį, painformavo, kad jam teko Chicagos arkivyskupijos kunigų senate kelti lietuvių sielovados reikalą. Jis dalyvavo etninių grupių pobūvyje su mere Byrne, ir kad yra So. Bostono ir New Yorko lietuvių pakviestas kalbėti Lietuvos nepriklausomybės minėjimuose.

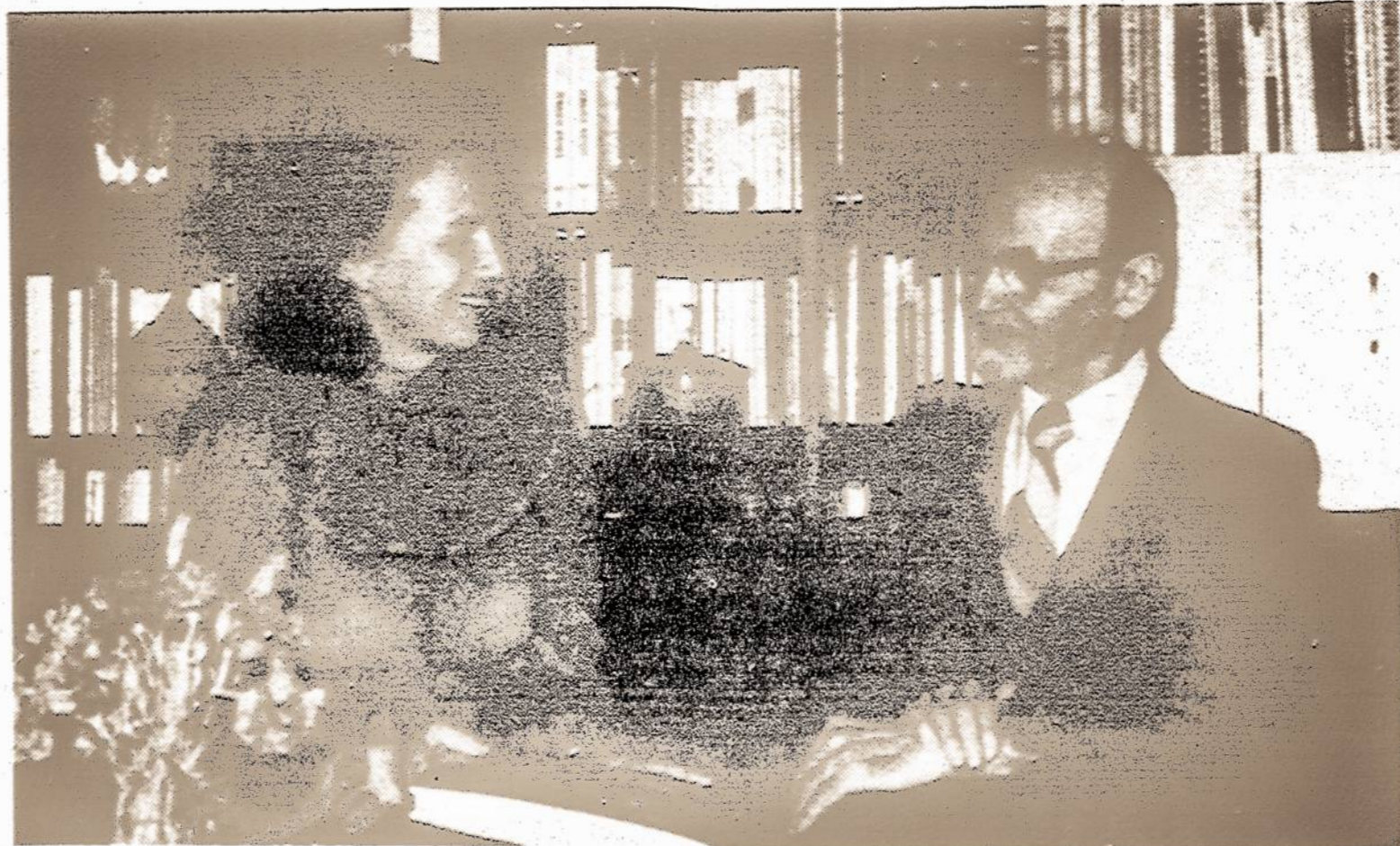
ALTo valdyba išreiškė kun. J. Prunskiui padėką už gerai atliktą uždavinį Europos parlamente.

Esant dviem kandidatams sekretoriaus pareigoms—inž. Grožvydui Lazauskui ir vicepirm. Teodorui Blinstrubui, balsams pasiskirsčius, nė vienas negavo 2/3 balsų daugumos. Sekretoriaus ir komisijų sudarymas šiai kadencijai atidėta kitam posėdžiui. Toliau sekretoriaus pareigas eina redaktorius inž. G. J. Lazauskas.

Be minėtųjų posėdyje, dalyvavo inž. V. Naudžius, dr. Vl. Šimaitis, inž. K. Burba (vietoj dr. J. Valaičio), P. Bučas, Eug. Smilgys, A. Gabalienė, adv. A. Domanskis, J. Lekas, R. Tričytė, I. Blinstrubienė.

CHICAGIEČIAI VYKS Į MINĖJIMĄ WAŠINGTONE

Į Vasario 16 minėjimą JAV Senate ir Atstovų Rūmuose iš Chicagos vyks kun. A. Zakarauskas ir ALTo valdybos nariai adv. A. Domanskis ir stud. R. Tričytė. Minėjimai įvyks Vasario 16 d.

Milda Lenkauskienė, Lietuvių Fondo atstovė Ohio valstijoje, su Petru Mīlašium, paaukojusiu Fondui \$10,000.

Inž. B. Snarskis aiškina V. Šenbergui apie lietuviškas sodybos pasikeitimo planus. Pavasarį turėtų prasidėti lietuviškos sodybos darbai Clevelande. V. Bacevičiaus nuotr.

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ KONKURSO LAIMĖTOJAI

JAV lituanistinėse mokyklose buvo pravestas rašinių konkursas, kurį paskelbė Amerikos Lietuvių Taryba, o premijoms \$1000 paskyrė kun. J. Prunskis. Konkursą pravedė Švietimo Tarybos pirm. J. Plačas. Gauti 28 rašiniai. Jūs įvertino pedagogų ir literatų komisija: St. Petersonienė, I. Tijūnelienė, G. Valiulienė, J. Masilionis ir J. Plačas.

Pradžios mokyklų konkurso tema buvo: Dabartinė padėtis Lietuvoje. Pirmą premiją—\$125 laimėjo V. Bublytė, Clevelando Šv. Kazimiero lit. mokyklos mokinė; antras premijas po \$75 laimėjo: L. Gelažytė,

Clevelando Šv. Kazimiero lit. mok. m., J. Urbaitė, Chicagos Marquette Parko lit. mok. m., A. Bobelytė, St. Peterburgo Saulės lit. mok. m.; trečias premijas po \$50 laimėjo: M. Landytė, Detroito Žiburio lit. mok. m., Kr. Alčiauskaitė, St. Peterburgo Saulės lit. mok. m., D. Venskutė, Los Angeles lit. mok. m.

Aukštesniųjų lituanistinių mokyklų moksleiviams konkurso tema buvo Žmogaus teisių ir sąžinės laisvės varžymas okupuotoje Lietuvoje. Pirmą premiją \$125 laimėjo M. Palubinskaitė, Los Angeles lit. mok. m., antrąsias premijas po \$65 laimėjo: R. Navickaitė, Los Angeles lit. mok. m., M. Bucelevičiūtė, St. Peterburgo Saulės lit. mok. m., G. Radvenytė, Los Angeles lit. mok. m.; trečias premijas po \$45 laimėjo: R. Jarašūnas, Los Angeles lit. mok. m., L. Barauskas, Detroito Žiburio lit. mok. m., N. Gleveckaitė, Chicagos aukšt. lit. mok. m., V. Damijonaitytė, Chicagos aukšt. lit. mok. mokinė. Aukštesniųjų mokyklų premijos truputį mažesnės, nes komisija rado daugiau premijuotinų rašinių.

Atlanta, Georgia yra gražus, švarus, modernišką, kulturingą ir augantis miestas. Klimatas yra malonus su keturiais sezonais. Čia lietuvių kolonija vis po truputį didėja ir stiprėja, jau yra apie 70 lietuvių kilmės šeimų. Nors neturime nuosavų patalpų, bet yra įsikūręs Lietuvių Klubas, priklausantis Lietuvių Bendruomeninei ir yra ruošiami bent 6 susirinkimai į metus. Lietuvių šeimos lanko šiuos susirinkimus, pasidalindami pokalbiais apie Lietuvą, praeitį, papročius ir visuomet užbaigdami su suneštine lietuviška vakariene.

Jeigu kas galvoja persikelti ar lankyti Atlantą, prašom skambinti ar rašyti, klubo pirmininkui—Joe Urban, 285 Green Hill Road, Atlanta, Georgia 30342, Tel. 404—252-1678 arba 404—634-7517 ir informacijos bus suteiktos apie Lietuvių Klubą ir jos narius.

Gražina Mikulskis

Vienybė, 1983 m. vasario 15 d.

Bronius Kviklys Clevelande rodo skaidres apie Lietuvos bažnyčias. Prieš tai įvyko Lietuvos bažnyčių I—II—tomų pristatymas.

PIRMASIS POEZIJOS PAVASARIS

Virš 50 metų Argentinos lietuvių kolonijoje niekas nepasidomėjo lietuvišiais dailiojo žodžio kūrėjais.

Kaip parodė Pirmojo Poezijos Pavasario renginys, Argentinos Lietuvių Balso iniciatyva surengtas pernai lapkričio 28 d. Argentinos Lietuvių Centro salėje, tuo atžvilgiu pakeitė visuomenės nuomonę.

A. L. Balse iškėlus mintį surengti poetų pagerbimą rado platų atgarsį. Tai minčiai pritarė A. L. Centro Valdyba ir tam tikslui užleido salę. Entuziastiškai pritarė poetas dr. A. M. Šlepetis, Susana Valadkaitė-Lopez, dr. Juan M. Daujotas, vertėjas Adolfas Baltušis, B. P. Daratėnienė, Y. Norušytė-Klement, Elsa Kairytė Casaburi, K. Šeškauskas, St. Lipinskas, Jurgis Gilvydis, A. M. Mosijeiko, muzikas Ig. Andrijauskas, dr. Br. Rukšėnaitė, A. Korsakaitė, kurie prisidėjo prie parengimo realizavimo. Mokytoja Elena Vilčinskaitė-Ryselienė padovanojo vertingų dovanų loterijai.

Parengimą parėmė verslininkai, duodami skelbimus programon ir dalyvaudami akademijoje.

Parengimo metu paaiškėjo, kad Argentinoje gyvenę lietuviai poetai sukūrė daug poezijos, ir ne tik skelbėsi periodikoje, bet yra net 11 knygų atspaudę. Bet niekas ir niekuomet nepristatė jų visuomenei, nei jas plačiau aptarė. O visgi tos knygos priskaitomos prie kultūros lobio.

Po 11 poezijos knygų pristatymo, poetas dr. A. M. Šlepetis paskaitė savo naujausią eilėraštį "Vytautas el Grande" ir plačiau apžvelgė modernios poezijos kūrybą išaiškindamas eilėdaros techniką.

Lietuvių kalbos vertėjas Adolfas Baltušis skaitė referatą apie pirmutinį lietuvių poetą, gyvenusį Argentinoje Andrių Višteliauską, Op, op Nemunėli... autorių. Auditorija dideliu įdomumu klausėsi apie poeto gyvenimą, kuris buvo ne tik žymus poetas bet ir revoliucionierius.

Labai tensingai renginio moderatorius Pranas Ožinskas sakė, kad poetai lyg žvakės: šviesdami kitiems, patys sudega. Ir iš tikrųjų, poetai miršta jauni, todėl, kad jie daugiau kenčia dėl vykdomų

skriaudų, neteisų, ir bendrai įvykius pergyvena jautriau nei tie, kurie dėl to nesijaudina. Bet už tai poetai žmonių atmintyje gyvena amžinai.

Nelauktai, tokio pobūdžio parengiman suėjusi gausi publika buvo pavaišinta bendradarbių moterų sunėštais skanesiais ir švelniais gėrimais. Apseita be alkoholinių gėrimų, kaip ir dera kultūriniam renginiui.

KULTŪRINĖ POPIETĖ

Gruodžio 12 d. Argentinos Lietuvių Centre įvyko kultūrinė popietė, pavadinta "Čia Lietuva".

Atvykę iš Urugvajaus Vytautas Dorelis atvežė neįkainojamos vertės filatelijos kolekciją, kuri buvo išstatyta didžiojoje salėje ir užėmė 15 kvadratinį metrų stendą.

Gerai pritaikytos šviesos davė progos gausiai susirinkusiai publikai susipažinti su turtinga įdomia V. Dorelio filatelijos ekspozicija.

Kadangi visi užrašai ir paaiškinimai paruošti tik ispaniškai, tai jaunimas arba kitataučiai svečiai be jokių sunkumų patys galėjo susipažinti su Lietuvos pašto ženklų istorija, o kartu ir Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės istorija.

Pats Dorelis savo prakalboje išsamiai paaiškino ispaniškai apie

Svečiai iš Brazilijos Argentinoje. Iš k. į d.: Argentinos Balso leidėjas Pranas Ožinskas, viešnia Veronika Lašinskaitė-Tatariūnienė, Ona Ožinskienė ir Jonas Tatariūnas, Brazilijos LB pirmininkas.

pašto ženklų atsiradimą, kuris prasidėjęs 1840 metais Anglijoje. Lietuvos, kaip laisvos valstybės, pašto ženklų istorija prasidėjo tik 1918 m.

Publika prelegentui nepagailėjo aplodismentų.

Kultūrinės popietės antrą dalį sudarė dr. Alfredo Stanevičiaus su jaunuoliais Šapokaite ir Baliukoniu parengtas Lietuvos skaidrių montažas "Čia Lietuva", su pritaikintais paaiškinimais ir muzika.

Čia buvo Lietuvos miestų svarbių pastatų, jaunimo sąskrydžių šokių ir dainų švenčių vaizdų. Labai gerai priderinti paaiškinimai ir

ypatingiems gamtos vaizdams muzika sudarė malonų įspūdį.

Netrumpai užsitęsusių spektaklių publika stebėjo nepaprastu įdomumu Pasibaigus seansui ilgai dėkojo aplodismentais.

Po programos galima buvo pasiūlyti ALC veikėjų sunėštais įvairiais užkandžiais ir atgaiva. Dalyviai ilgai dalinosi neeilinio parengimo išpūdžiais.

* * *

Kun. Juozas Šeškevičius, Villa Zelina lietuvių parapijos klebonas, Brazilijoje, praeito spalio mėn. lankėsi T. Lietuvoje. Ten aplankė savo senutę motiną ir kitus artimuosius.

SKOTIJOJ UŽSIDARĖ IŠEIVIŲ DRAUGAS

Skotijos lietuvių laikraštis IŠEIVIŲ DRAUGAS, ėjęs nuo 1913 metų, po 70 metų—sustojo.

1982 m. gruodžio mėn. numeryje (Nr. 6-1630) laikraštis pranešė savo skaitytojams:

"Su šiuo numeriu IŠEIVIŲ DRAUGAS atsisveikina su Jumis ir dėkoja Jums už ilgalaikį jo rėmimą ir skaitymą... skaitytojų skaičiui smarkiai sumažėjus... tolimesnis leidimas pasidarė neįmanomas ir nuostolingas".

Išėivių draugas pradėjo eiti 1913 m. ir vienu laiku buvo gan didelis ir įdomus laikraštis. Pradžioje jis konkuravo su socialistų leidžiamu RANKPELNIU, kuris, virtęs komunistiniu, mirė 1923 m. Nuo to laiko Išėivių draugas buvo likęs vieninteliu Lietuvių laikraščiu D. Britanijoje iki 1947 m.

Apgailėdami šį įvykį, norime priminti, jog panašaus likimo gali susilaukti ir dalis kitų lietuviškų laikraščių, jeigu jų skaitytojai bei rėmėjai laiku neatkreips reikiamo dėmesio.

APRAŠYTAS DAIL. PR. LAPĖ

Pranas Lapė, Maine valstijoje gyvenantis dailininkas plačiai aprašytas Andy Rooney straipsnyje "A good man for conversations". Tai buvo išspausdintas Chicago Tribune sausio 6 d. laidoje. Pažymima, kad jis yra lietuvis, iškeliamas jo draugiškas kalbumas ir jo menas.

Urugvajietis Vytautas Dorelis [d.] su J. Gilvydžiu prie Lietuvos pašto ženklų, kuriuos jis buvo atvežęs ir parodė Buenos Aires lietuviams.

LIETUVIO MOKSLININKO IŠRADIMAS

Dr. Karolis Lederis, Farmakologijos profesorius Calgary universitete, Kanadoje, su kolegomis iš JAV, Japonijos ir Kanados veda endokrinologinius tyrimus.

Pereitais metais jiems pavyko izoliuoti neuropaptidą Urotensin I iš žuvies organų ir išaiškinti jo struktūrą. Buvo konstatuota, kad hormonas, kuris gyslas platinantį (vasodilatorį) veikimą žinduolių organizmuose, yra labai panašus į corticotropiną paliuosuojantį ekstraktą iš avies liaukų.

Urotensinas I buvo gautas iš prie Cilės randamos čiulptuvinės žuvies (catostomus) ir vienos rūšies karpio (Cyprinus carpio). Atradimas sukėlė didelį susidomėjimą tarp mokslininkų Amerikoje ir D. Britanijoje.

Argentinos Lietuvių Centro salėje pirmojoje poezijos šventėje vertėjas Adolfas Baltušis skaito paskaitą apie pirmąjį lietuvių poetą, gyvenusį Argentinoje, Andrių Višteliauską.

Visos nuotraukos Prano Ožinsko

LIETUVIAI CHICAGOJE

Juozas Mažeika intensyviai talkina draudžiamosios spaudos parodos **Aušros** šimtmečiui paminėti darbuose. Jis pagamino daugiau kaip 200 dokumentinių nuotraukų, jų tarpe apie 100 knygnešių fotografijų. Ši ir kita vaizdinė-dokumentinė medžiaga bus pateikta Lietuvių dienų metu birželio 26—liepos 5 d. Jaunimo centro apatinėje salėje, Chicagoje. Iš viso bus pateikta 500-600 eksponatų.

Chicagos priemiesčių televizija Metrovision vasario 2 d. 8:30 val. ir vasario 6 d. 7:30 val. davė programą apie Lietuvą, panaudodama Amerikos Lietuvių Tarybos informacijos paruoštas skaidres apie lietuvius Sibire. Ši televizija veikia 4 kanalu. Jos programoms sudaryti dirba lietuviai Len Petrulis.

Jonas Valaitis, kuris sausio mėnesį suėjo 95 m. amžiaus, būdamas Floridoje, sunkiai susirgo. Dabar pamažu sveiksta ir tikisi, kad sūnus dr. Jonas Valaitis ir duktė A. Markelienė galės greitai laiku parsivežti į Chicago. J. Valaitis yra pedagogas ir visuomenės veikėjas.

SVEČIAI IŠ VOKIETIJOS MARGUČIO KONCERTUOSE

Kovo 13 d. 3 val. p. p. Chicagos Jaunimo Centre įvyks pirmasis šių metų Margučio koncertas, kuriame programą atliks svečiai iš Vokietijos: solistė V. Mozuraitytė, pianistė Lampsaitytė-Kollars ir jos vyras smuikininkas Michael Kollars.

V. Mozuraitytė mokslus yra baigusi Lietuvoje ir neseniai persikėlusį gyventi į Vokietiją, o Lampsaitytė, kuri yra muzikos daktarė ir profesorė, yra buvusi chicagietė ir vietos lietuviams gerai pažįstama iš jaunystės dienų.

Gana įdomus ir retas žada būti antrasis Margučio koncertas, įvykstantis gegužės 8 d. taip pat Jaunimo Centre. Jame pasirodys dar neseniai iš Lietuvos į Vokietiją persikėlusieji gyventi garsūs Klaidėdos muzikai Nelė ir Arvydas Paltinai. Nelė Lietuvoje yra buvusi viena iš žinomiausių estrados dainininkių, o Arvydas vadovavo Klaidėdos ansambliui "Kopų Aidai".

Vilija Mozuraitytė, prof. Lampsaitytė-Kollars ir Henrieta Mozuraitytė po koncerto V. Vokietijoje. Dvi iš jų [pirmosios] atvyksta į Š. Ameriką ir čia koncertuos Chicagoje bei kitose vietose.

Komp. Antanas Rekašius, atvažiuojęs pasisvečiuoti į Chicago iš Vilniaus, yra išvykęs į Kaliforniją, kur jis ilgesnį laiką vieši. Jis žada praleisti Amerikoje dar daugiau laiko. Jam čia viešinti Vilniuje įvyko jo naujausio baleto "Amžinai gyvi" (sukurto dail. S. Krasausko kūrinių temomis) premjera, kurią tenyktė spauda neblogai įvertino.

Vytautas Daujotis, Vilniaus universiteto fizinės chemijos katedros asistentas, chemijos mokslų kandidatas, šiuo metu stažuojasi Kentucky universitete, Lexington, Ky. Jis per praėjusias šventes buvo atvykęs pasisvečiuoti į Chicago. Ateityje jis kiek ilgiau čia žadėjo sustoti.

Jonas Pavilonis, iš profesijos muzikas, Alytaus miesto chorų vadovas, ilgesnį laiką viešėjo Chicagoje. Jis yra baigęs Vilniaus konservatoriją.

Lietuvos atsiminimų banketą Chicagoje Vyčiai rengia Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakčiai paminėti, vasario 20 d. Martinique salėje, 2500 W. 95 St., Evergreen Parke. Jame bus prisimintas Dariaus ir Girėno žygis per Atlantą prieš 50 metų. Dalyvaus Dariaus-Girėno Veteranų postas. Iškilnių vadovu žurnalistas Stasys Pieža. Meninę programą atliks Vyčių choras. Šokiams gros Aidų orkestras. Banketo pradžia 4:30 val. po pietų. Įėjimo kaina asmeniui \$20.

Lietuvių Prekybos Rūmų susirinkimas įvyko vasario 9 d., Dariaus ir Girėno posto salėje. Naujai išrinkta valdyba: Ch. D. Macke—pirm., A. J. Rudis, jr.—I vicepirm., T. Kuzas—II vicepirm., R. Zapolis—III vicepirm., V. Samaška—įzd. ir J. Stanaitis—sekr.

Poetas Aleksa Vainis laimėjo honorable mention University of Illinois at Chicago studentų poezijos konkurse. Dalyvavo 70 studentų, įteikusių 164 eilėraščius. V. Aleksos eilėraštis "Untitled" išspausdintas "Chicago Illini" laikraščio sausio 31 d. laidoje.

Neseniai 25 metų sukaktį minėjusio Jaunimo Centro pagrindinis įėjimas. Taip jis atrodė šių metų sausio mėnesio pabaigoje. Iš šiuo namų išeina nuolatiniš jų lankytojas, Vienybės red. kolektyvo narys Vytautas Zalatorius su žmona Birute. Ed. Šulaičio nuotr.

MERĖ BYRNE PAS MARQUETTE PARKO LIETUVIUS

Marquette Parko lietuvių namų savininkų draugijos valdyba parapijos salėje sušaukė sausio 21 d. specialų ne tik namų savininkų, bet ir visų Marquette Parke gyvenančių lietuvių susirinkimą. Dalyvavo daug žmonių, perpildė erdvią mokyklos salę, dalis net netilpo. Susirinkime dalyvavo Chicagos miesto merė Jane Byrne, Illinois valstijos senatorius Frank Savickas, 15-ojo distrikto aldermenas Frank Brady, apylinkės policijos vadas John Corlis, 13-osios apylinkės aldermenas John Madrzyk, policijos departamento pareigūnai Helen Cardwell ir seržantas Smith.

Susirinkimui vadovavo Marquette Parko lietuvių namų savininkų draugijos pirmininkas Zigmantas Mikužis. Jis padėkojo aukštesiems pareigūnams, kad jie skiria didelį dėmesį lietuvių kolonijai. Pristatė kalbėtojus 15-osios apyl. ald. Frank Brady, merę Jane Byrne, kuri ilgesnėje kalboje apta-

rė Chicagos miesto problemas ir pareiškė, kad jos širdyje visada buvo ir yra šiltas dėmesys šiai lietuvių gražiajai kolonijai, kurioje ji lankosi jau ketvirtą kartą.

Ji pažadėjo ir toliau rūpintis, kad ši vietovė išliktų nepaliesta, gražiai lietuvių ir kitų sutvarkyta.

Kalbėjo senatorius Frank Savickas ir policijos vadas Curlis. Jie atkreipė dėmesį į pavojus šią apylinkę suskaldžius. Policijos vadas pažymėjo, kad jo vadovaujame rajone dirba 450 policijos pareigūnų, kad buvo daug areštų, tačiau ši apylinkė nepasižymėjo didesniais kriminaliniais nusikaltimais. Kvietė gyventojus talkon policijai.

Chicagos policijos departamento pareigūnai Helen Cardwell ir seržantas Smith departamentu vardu išreiškė padėką Margučio radijo vedėjui Petručiui ir Marquette Parko LB apylinkės valdybos pirmininkei Birutei Vindašienei už pagalbą.

"Velnio nuotaka" ir Reorgai

Turbūt, pats "Velnio nuotakos" filmo herojus—velniukas Pinčiukas Chicagos reorgams pakišo mintį piketuoti šį lietuvišką kultūrą puikiai reprezentuojantį kūrinių. Į Chicagos Jaunimo Centrą sausio 30 d. susirinko nelaukta didelis publikos skaičius (daugiau trys šimtai), o gatvėje triukšmą kėlė apie 40 Chicagos reorgų, kurie taip nusigyneno, kad nešvankiais žodžiais užkabinėjo į šį kultūrinį renginį einančią publiką. Taip pat buvo nešiojama gal apie 15 plakatų, kuriuose grubiai buvo ižeidinėjamas naujasis jėzuitų provinciolas kun. A. Saulaitis ir kt.

Tačiau tie, kurie sekė filmą galėjo įsitikinti—koks yra siauras tų gatvės trukšmadarių akiratis. Nežiūrint, kad šis filmas jau nekartą buvo rodomas Chicagoje, kituose miestuose, įvairiose lietuvių jaunimo stovyklose, lituanistikos kursuose, jį čia atėjo žiūrėti jau bent pora kartų anksčiau jį mačiusieji.

Buvo gausu ir jaunimo, ypatingai mokyklinio amžiaus jaunuolių, kurių kituose renginiuose nė su žiburiu nesurasi. Tokie galėjo įsitikinti, jog lietuvių filmai gali lygintis su Hollywoodo, kuris jiems yra didelių sugebėjimų tvirtovė.

Apie filmą ir rašytoją K. Borutą (pagal jo veikalą šis filmas buvo susuktas) kalbėjo Algirdas T. Antanaitis. Jis gana įdomiai išnarpilijo savo pasirinktą temą, nors kalbėjo gal kiek per ilgai, nes ne kalbų klausytis dauguma publikos čia atėjo. Rengėjai gal ir nesitikėjo tokio didelio žiūrovų antplūdžio, o renginį taikė tik siaurai auditorijai.

Prieš "Velnio nuotaką" buvo rodomos dvi ištraukos iš "Muzikinio kaleidoskopo", parodant epizodus apie sol. Vaclovą Daunorą (jo koncertas tuose pačiuose Jaunimo Centro rūmuose irgi susilaukė triukšmadarių piketo) ir Saulių Sondeckį. Taip pat buvo parodytas ir dokumentinis filmas apie Povilo Mataičio vadovaujamą Lietuvių Etnografinį Ansamblių, kurio paaikšnimai yra padaryti anglų kalba.

Beje, reorgiško plauko piketuotojai savo išpuolius prieš lietuviškus filmus ir Jaunimo Centrą parodė lygiai po penkių metų ir vieno mėnesio. Tada lietuviškus filmus irgi rodė tas pats Petras Bernotas. Šį kartą filmus demonstravo P. Bernotas, tačiau patį renginį organizavo skautai akademikai, kurie, kaip teko girdėti, ir ateityje žada neužmiršti lietuviškų filmų. E. Tyl.

Vienybė, 1983 m. vasario 15 d.

JAV LB VALDYBOS VEIKLOS GAIRĖS

1. JAV LB KV siekia tų pačių tikslų ir uždavinių, kuriuos nurodo Lietuvių Charta ir JAV Lietuvių Bendruomenės Aktas. KV veikia pagal PLB ir JAV LB įstatus, vykdo PLB Seimo JAV LB Tarybos nutarimus.
2. KV tikslas apjungti visus JAV gyvenančius lietuvius, neatsižvelgiant į jų prigimtį, religiją, ideologiją bei politinį nusistatymą.
3. Nepriklausomos Valstybės atstatymas ir tautos gyvybės išlaikymas: jaunimo auklėjimas, švietimas, kultūros puoselėjimas, socialiniai reikalai ir sugražinimas nuo lietuviybės reikalų atitolusius lietuvius bei asimiliavusius su gyvenamo krašto papročiais, aplinka ir kultūra—yra pagrindiniai JAV LB tikslai.
4. KV remia ir artimai bendradarbiauja su LB apylinkėm, apygardom, specialios paskirties LB tarybom bei kitais bendruomeninį darbą ir dirbančiais vienetais, kurie tvarkosi savystoviai, tačiau savo veiklą derina ir informuoja KV. JAV LB KV palaiko glaudžius santykius su PLB ir kitų kraštų bendruomenėmis visuomeninėje, kultūrinėje, švietimo ir socialinėje veikloje.
5. JAV LB remia Nepriklausomos Lietuvos atstovus—diplomatines ir konsularines tarnybos narius JAV-se, su jais lojaliai bendradarbiauja, rūpinasi jų postų išlaikymu ir tęstinumu.
6. JAV LB KV siekia tarpusavio susipratimo su politinėmis ir visuomeninėmis lietuvių grupėmis, todėl domisi pozityvia jų veikla.
7. JAV LB siekia bendro visų veiksmų bei organizacijų darnaus darbo, tolerancijos, lojalumo ir kitus kviečia laikytis tų pačių principų.
8. Išeivijos lietuvių reikalų atstovavimas JAV valstybinėse įstaigose turi būti vieningas ir tam reikalui LB KV ieško galimybių ir sąlygų susitarti su kitais panašų darbą dirbančiais veiksniais. JAV LB KV seka JAV periodinę spaudą bei kitus leidinius ir tinkamai reaguoja į tendencingus bei nepalankius pasireiškimus, o ypač kovoja su tendencingais komunistiniais propagandos kėslais.
9. Lietuvių tautos likimas artimai susijęs su kitų pavergtų tautų likimu, todėl LB ieško gerų santykių ir bendradarbiavimo su tų tautų išeivija JAV-se.
10. Valstybės okupacija ir dalies tautos emigracija atskyrė mus nuo tėvyneje likusio tautos kamieno, tačiau Nepriklausomai Valstybei atstatyti ir tautinei gyvybei išlaikyti esame vieni kitų reikalingi. Santykiuose su gimtuoju kraštu JAV LB laikyseną apsprendžia Lietuvių Charta, lietuvių veiksmų White Plains susitarimai bei Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo nutarimai. Santykiuose su gimtojo krašto lietuviais pasitikima laisvųjų lietuvių sąmoningumu bei subrendimu, jų sąžinės jautrumu ir tautinės garbės suvokimu. **Antanas Butkus**
JAV LB Krašto V-bos pirmininkas

Prof. dr. Vytautas S. Vardys, pusmetį gyvenęs Washington, D. C., sausio pradžioje grįžo į savo universitetą Oklahomoje ir perėmė politinio departamento vadovavimą. Šiuo metu turi daugiau administracinių ir koordinacinių reikalų taip pat dėsto ir politinių mokslų kursą. Kaip svečias profesorius neužilgo ir vėl turės vykti į Washingtoną ir Havajus skaityti tarptautinės politikos paskaitų universitetuose.

A. Gečys ir dr. A. Budreckis kalbasi su kongr. C. F. Dougherty "Ad Hoc" k-to ko-pirmininku, jo pagerbimo metu Kongreso rūmuose.

Aušros Bagdonavičiūtės nuotr.

JAV KRAŠTO VALDYBOS TARPUSAVIO SANTYKIAI

JAV LBnės KV posėdžiai šaukiami ne rečiau kaip keturis kartus per metus. Juos kviečia KV pirmininkas arba jo įgaliotas KV narys. Juose privaloma dalyvauti visiems valdybos nariams ir Tarybų pirmininkams, arba jų pavaduotojams.

Posėdžio darbotvarkė pateikiama raštu bent 7 dienas prieš posėdį. Drauge siunčiamas ir praeito posėdžio protokolas.

Posėdžiui pirmininkauja KV pirmininkas arba jo pavestas KV narys. Posėdžiuose prisilaikoma Roberts taisyklių.

Nutarimuose siekiama visuotinio. Balsams pasiskirsčius po lygiai, klausimas atidedamas sekančiam posėdžiui, arba jis visai atšiamamas.

Principiniai pasiūlymai pageidautini pateikti iš anksto raštu ir jie drauge su posėdžio darbotvarkė išsiuntinėjami kitiems KV nariams susipažinti.

Specialūs KV posėdžiai

Labai skubiems klausimams, arba eiliniams reikalams spręsti šaukiami specialūs KV posėdžiai. Juose kviečiami visi KV nariai. Kituose miestuose gyvenančių KV narių dalyvavimas pageidautinas, bet nėra būtinas. Clevelande gyvenančių KV narių dalyvavimas būtinas. Tų specialių KV posėdžių darbotvarkė ir jų protokolai išsiuntinėjami visiems KV nariams ir tarybų pirmininkams.

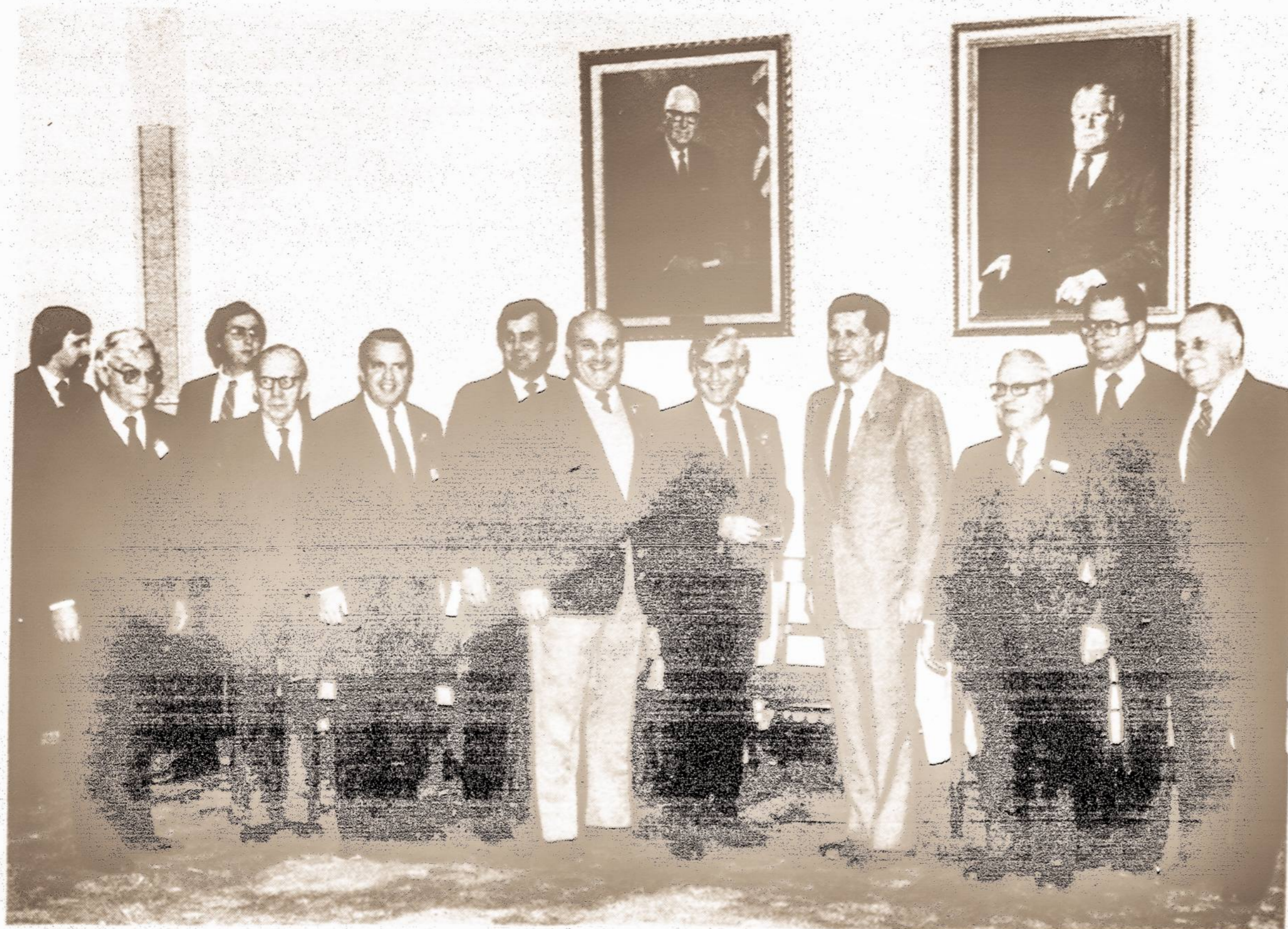
KV pirmininkas ar jo įgaliotas valdybos narys gali dalyvauti visuose LB tarybų, komisijų ir kitų LB vykdomų renginių komisijų posėdžiuose ex officio su balsavimo teise, išskyrus Garbės Teismą.

LB Tarybos

Kultūros, Religinių, Socialinių, Švietimo ir Visuomeninių reikalų tarybos tvarkosi savystoviai, tačiau savo posėdžių protokolų nuorašus atsiunčia KV pirmininkui. Tarybų šamatos nurodoma užplauoti konkretūs darbai ir reikalingi pinigai jų įvykdymui. Šamatos ir biudžetas pristatomi KV patvirtinti. KV tiek visos LB tarybos skaitosi su visuomenės ir kitų institucijų paaukotais pinigais, juos taupiai ir racionaliai sunaudodamos tik būtinai reikalingiems darbams finansuoti. KV ir visos jos tarybos yra JAV LB Tarybos St. Peterburgo sesijoje įpareigos prisilaikyti taupumo, vengti bereikalingų kelionių, premijoms ieškoti visuomenėje naujų mecenatų, vietoj patiemų vykti įgalioti vietinius LB pareigūnus sveikinti laureatus, KV ar tarybą atstovauti iškilmės. Pateikti ten vykti tik išimtiniais atvejais arba tuomet, kai rengėjai atsilygina kelionės išlaidas, arba savo asmeniniais ištekliais.

JAV LBnės Krašto Valdyba 1983-Aušros Metai

New Britain, Conn., seniai veikia Gintaro klubas. Dabar persirinko valdybą. Pirmininku perrinktas Aleksas Noreika, vicepirm. dr. D. Smith, sekr. Juozas Balčiūnas, išd. Jonas Valengavich, Adomas Sadauskas, Kazys Norcum ir Ričardas Rogusky. Klubas prieš Kalėdas buvo surengęs Kūčių vakarienę ir Naujųjų Metų sutikimą.

JAV Kongreso nariai su LB-nės ir kitų veiksmų atstovais LB-nės surengtame pagerbime "Ad Hoc" Vienybė, 1983 m. vasario 15 d.

k-to nariams, ginantiems Lietuvos bylą, Kongreso rūmuose.

Aušros Bagdonavičiūtės nuotr.

Algimanto Kezio, s.j. fotografijos

JONAS KIZNIS

Naujosios fotografijos dėmesys formai, fotografo pagauto vaizdo objekto užmojis darniai sandarai suteikti įtaigią išraišką, pakėlė fotografijos estetinį lygį, ir šiaudien ji jau lygiuojasi kartu su dailės darbais. Foto techninis išbulinimas lėmė labai daug.

Jau kuris laikas dailės ir fotografijos parodos vis dažniau integruojamos, ruošiamos kartu, segregacinės foto parodos retėja.

Algimanto Kezio, S. J. foto paroda Kultūros židiny Brooklyne sausio 16 buvo ryški dabarties fotografijos siekių demonstracija. Kultūros židinio didžiosios salės sienose kabėjo gerokai virš šimto juodabalta printų. Dauguma urbanistiniai vaizdai, kiek gamtos ir nelabai linksmas žmogus mieste.

Fotografo neliaujanti pastanga gamtoj, buitinei aplinkoj ieškoti ir išreikšti save yra estetinio ar moralinio prado tikroji versmė.

Žmogus už foto aparato yra tartum šaulys, ieškas savęs lyg taikinio, ir jis laimingas pataikęs. Jo taiklumą jaučia ir įvertina atsilankęs į jo taikinių parodą žiūrovas.

Be parodos darbų A. Kezys atsivežė ir paskiausią savo darbų leidinį—64 fotografijų knyga Chicago 1983, spausdintą Loyola u-to spaustuvėj. Knygos apdaila Mary Golon, aplanke Pablo Picasso skulptūra.

Chicago fotografijų vaizdai atrinkti į tris dalis: The Art of Architecture; Parks, Plazas, and Public Places; Urban Observations.

Knygos turinį papildo trys žodiniai tekstai: Foreword John Alderson (Photography Critic of Chicago Sun-Times), Preface Algimanto Kezio, Editor's Notes George A. Lane, S. J. Editor.

Ši fotografijų knyga skirta Chicago miestui. Miesto gyventojų ten maža, nes knygos tematika—žmogaus formuojama aplinka, Chicago modernioji architektūra. Asmeniui skoniui ne visi fotografijų

vaizdai vienodai patrauklūs. Dauguma jų dinamiškos kompozicijos: dažnai vertikali ar horizontali perspektyva arba jų derinys.

Yra geros meninės kokybės fotografijų: tapybiškos subtilioj šviesos ir šešėlių kaitoj. Pvz., Lake Shore Drive at Oak Street (p. 8), 1965; The Art Institute of Chicago, Columbus Drive fasade (33 p.), 1982) Chicago River at Michigan Avenue (52 ir 53 p.), 1966 ir dar daug kitų.

Chicago knygos fotografijų vaizdai įdomūs ir įvairiais atžvilgiais patrauklūs: laužytų linijų ar laiptų kreivės perspektyva; interjero dailus ornamentas; architektūrinio pastato struktūrinės dalies ar detalės ikšryškinimas; na ir vienišas žmogus, ar svajoklės moters dailus veidas.

Pratarmėj (Preface) knygos autorius pasakoja nueito kelio "nuotykius", fotografijos prasmės savo darbo įvertinimo sampratą. Pradžioje ieškojė specialios dokumentacinės temos, tik po ilgų intensyvių svarstymų ir dvejonų jam paašškėjo, kad kiekvienas jo "nušautas" vaizdas yra laiko, vietos ir jo paties dokumentas.

Baigiant šias trumpas pastabas, verta pacituoti Chicago Sun-Times fotografijos kritiko John Alderson įžangos (Foreword) pabaigą jo knygai Chicago 1983: Finally and delightfully, Father Kezys has no pretensions about his work. He approaches the world with neither heavy brow nor a light head, but with eyes open, with intelligence, and with a wish to see and discover. He has no axes to grind, no messages, no designs or aspirations other than a desire to observe and share what he sees with others. And so he does, with precision and economy.

Dr. Albertas Augštaitis Argentinoje baigė medicinos fakultetą ir gavo gydytojo diplomą. Jis yra Vandos ir Alberto Augštaičių, gyvenančių Berisso mieste, sūnus.

Chicagos "Rookery", 209 S. LaSalle Street 1967.

KAVALIERIAUS ISTORIJA

Žodis kavalierius šiuo metu lietuvių kalboje vartojamas tokiomis reikšmėmis: nevedęs vyras; vyras, kuris merginasi; vyras, kuris asistuoja moteriai draugijoje, šokiuose; asmuo, apdovanotas kokiu nors ordinu. Panašiomis reikšmėmis šis žodis vartojamas ir mūsų kaimynų kalbose (rusų kavalier, lenkų kawaler, latvių kavalieris, vokiečių der Kavalier ir t. t.).

Visų šių žodžių pradžia yra sietina su lotynų kalbos žodžiu caballus—prastas arklys, kuinas. Iš lotynų kalbos šį žodį paveldėjo romanų kalbos (italų cavallo, ispanų caballo, portugalų cavalo ir kt.). Šiose kalbose jis reiškė ne prastą arklių, o apskritai arklių ar net žirgą. Panašiai kaip lietuvių kalboje iš žodžio arklys su priesaga -ininkas sudarė naują žodį arklininkas, taip italų kalboje iš žodžio cavalo, pridėjus priesagą -iere, buvo sudarytas žodis cavaliere—žmogus, jodinėjantis arkliu, raitininkas.

Iš italų kalbos naujas žodis keliaavo į kitas kalbas. Iš pradžių jį dažniausiai vadindavo kokiam nors ordinui priklausanti riterį, bajorą (ypač jaunesnio amžiaus)—mat šie feodalizmo laikais paprastai pėsti nevaikščiodavo, o raiti jodinėdavo.

XVI amžiuje šį žodį randame jau lenkų kalboje. Iš pradžių tik riterio "raitelio" reikšme. XVII amžiaus antroje pusėje atsiranda ir "nevedusio vyro" reikšme (ordino riteriai juk būdavo nevedę). Maždaug tuo laiku iš lenkų žodį pasiskolina ir rusai. Tiesiog iš lenkų ar per baltarusių kalbą žodis kavalierius ateina ir į lietuvių kalbą.

Šiandien vartodami šį žodį, mes jo ryšio su arkliu turbūt visai neįjaučiame. Tačiau prancūzų cavalier (čia jis paskolintas taip pat iš italų kalbos) yra išlaikęs ir šiokių tokių "arklišku" savo kilmės pėdsakų. Mat cavalier gali būti ne tik daiktavardis, reiškiantis—raitelį, kavaleristą, kavalierių, šachmatų žirgą, bet ir būdvardis, kurio reikšmė—jūlus, per daug laisvas, nesi-

varžas. Pagaliau daugelyje pasaulio kalbų yra vartojamas itališkos kilmės žodis kavalerija, kurio ryšys su lotynų caballus dar aiškiai jaučiamas.

Iš kur kilo lotynų žodis caballus, galutinai nėra išaiškinta. Romėnai tokį žodį galėjo pasiskolinti iš Mažosios Azijos. Net ir rusų "kobyła" (kumelė) gali būti tolimas lotynų kalbos žodžio giminaitis.

Panašų reikšmių keitimasi, kai iš arklio atsiranda kavalierius, galima įžiūrėti ir anglų kalbos žodyje bridegroom—jaunikis, jaunasis: pirmoji šio sudurtinio žodžio dalis bride reiškia nuotaką, jaunąją, o antroji groom—arklininką (veiksmazodis groom—prižiūrėti arklius; rūpestingai prižiūrėti, puoselėti).

A. Sabaliauskas

AIRIAI KATALIKAI UŽ LIETUVIUS TIKINČIUOSIUS

Airijos katalikai paskelbė maldos dieną ir noveną už Lietuvą. Katalikiškasis Bendradarbiavimo Centras Dubline, vadovaujamas lietuvių draugo advokato O'Mahony, kreipėsi į visus Airijos tikinčiuosius, kviesdamas lapkričio 28 melstis už krikščioniškosios taikos įgyvendinimą Lietuvoje ir Airijoje.

Pamaldų metu paminėtos šeštios metinės nuo simbolinės Airijos katalikų dovanos—Švč. Mergelės Marijos statulos—paskyrimo Lietuvos katalikams. Kai Tarybinė valdžia statulos įvežti į Lietuvą neleido, ji yra Londono lietuvių bažnyčioje.

Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo šventės noveną pradedusią lapkričio 30 ir pasibaigusią gruodžio 8, Airijos katalikų Bendradarbiavimo Centras kvietė aukoti už religinės laisvės ir žmogaus teisių apsaugojimą Lietuvoje.

Centro vadovas advokatas O'Mahony per Vatikano radiją kreipėsi į Vatikano radijo klausytojus Lietuvoje ir Lietuvos tikinčiuosius bei viso pasaulio lietuvius, kviesdamas maldoje su Airijos katalikais vienytis.

Vienybė, 1983 m. vasario 15 d.

Chicagos upė prie Michigan Ave. 1966

LIETUVIŲ KALBOTYROS ISTORIJA

[Iš Bonifaco Stundžios
knygų aprašymo]

Kalbininkas A. Sabaliauskas žinomas Lietuvos visuomenei. Jo populiarūs straipsniai, knygos kalbos sudomina, patraukia visus. Jis leksikos tyrinėtojas, etimologas, parašęs stambias studijas apie baltų kalbų žemės ūkio augalų bei naminių gyvulių pavadinimus ir kt. Senokai A. Sabaliauskas domisi ir lietuvių kalbotyros istorija, sistemingai kaupia jai faktus.

Pastarosios srities darbus neseniai apvainikavo dviejų dalių monografija "Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija".

Apie pirmąją dalį, pasirodžiusią 1979 m., Lietuvos spaudoje buvo rašyta 1979 rugpjūčio 16 d., o antrosios, apžvelgiančios 1940-1980 metų tyrinėjimus, sulaukėme 1982-aisiais metais.

Knygos sutvarkytos geografiniu-chronologiniu principu: aptariamas lietuvių kalbos tyrinėjimas Lietuvoje, Tarybų Sąjungoje bei kitose Europoje tautose ir galiausiai—JAV bei kitose pasaulio šalyse.

Knygos pabaigoje randame trumpas išvadas, rusišką bei anglišką santraukas, sutrumpinimų sąrašą ir abiejų dalių pavardžių rodyklę, apimančią apie pusšėšto šimto tyrinėtojų.

Didžioji knygos dalis susideda, kaip pats autorius pratarė, iš savotiškų žymesnių lietuvių kalbos tyrinėtojų portretų (jų net 76). Kiekvienoje tokioje apybraižoje rasime kalbininkų biografijos faktų, trumpai apibūdintas pagrindines tyrinėjimų kryptis, svarbiausius darbus bei jų recenzijas (gana išsami bibliografija pateikiama išnašose, kurių abiejose dalyse yra apie 1900).

A. Sabaliauskas nepamiršta pasakyti, kad tas ar kitas tyrinėtojas yra buvęs ne tik pagarsėjęs kalbininkas, bet ir geras pedagogas ar vertėjas ir pan.

Daugiausia vietos knygoje skiriama lietuvių kalbos tyrinėjimui Tarybų Lietuvoje. Tai visiškai suprantama, kadangi Vilnius pastaraisiais dešimtmečiais tapo savotišku pasaulio baltistikos centru. Dabar Lietuva pajėgus mokslininkų kolektyvus Vilniuje lietuvių kalbos ir literatūros institute, Vilniaus universitete, Vilniaus pedagoginiame institute. Sparčiai auga lituanistų kadrai ir Šiaurės bei Klaipėdos aukštosiose mokyklose.

Baltistikos ir lituanistikos ūgi ypač akivaizdžiai parodo epochiniai kolektyviniai veikalai, "turintys didžiulę reikšmę ne tik kalbotyrai, bet ir apskritai Tautinei kultūrai",—tokie, kaip "Lietuvių kalbos žodynas" (išleista 12 tomų), akademinė tritomė "Lietuvių kalbos gramatika", "Lietuvių kalbos atlasas" ir kt.

Šių darbų, kuriems skiriamos pagrindinės kalbininkų jėgos, aptarimu ir pradėdamas pirmasis knygos skyrius. Jame trumpai apibūdinti ir žmonės, kurie rašė ir teberašo įvairius kolektyvinius arba ir individualius leksikografinius, dialektologijos, gramatikos, terminologijos bei onomastikos darbus.

Vienybė, 1983 m. vasario 15 d.

Skyrius tęsiamas žymesniųjų tyrinėtojų portretais: J. Balčikonio, K. Ulvydo, J. Kazlauskio, J. Palionio, J. Pikčilingio, V. Mažiulio, Z. Zinkevičiaus, V. Urbučio, V. Ambrazo, A. Girdenio ir daugelio kitų.

Iš lietuvių kalbos tyrinėtojų kitose tautose ir valstybėse plačiau apžvelgti latvis J. Endzelynas, rusai B. Larin, V. Toporov, J. Stepanov, ukrainas A. Nepokupn, lenkai J. Otrembski, J. Safarevič ir kt., čekai V. Machek, P. Trost, bulgaras I. Duridanov, rumunas A. Vračiu, vokiečiai V. Falkenhan, R. Ekert, E. Frenkel, V. Schmidt, norvegas Chr. Stang, suomis E. Nieminen, italas V. Pizanis, amerikiečiai A. Senas, V. Šmolstygas ir kt.

Iš šio ilgoko sąrašo galima sudaryti vaizdą, kokiose šalyse lietuvių kalba tyrinėjama. Tas vaizdas, suprantama, apytikris, kadangi lietuvių kalba dabar domimasi net ir tolimojoje Japonijoje, Australijoje ir kitur.

Daugybę faktų faktelių, susijusių su lietuvių kalbos tyrinėjimu, knygos autorius kruopščiai suregistravo ir gražiai pateikė skaitytojui.

Šis dviejų dalių A. Sabaliausko darbas—tai tikra lietuvių kalbotyros enciklopedija, tvirta atrama tolesnėms šios srities studijoms. Užvertę paskutinį veikalą puslapį, galime nedvejodami pasakyti: turime lietuvių kalbotyros istoriją.

PUSĖ MILIJONO MOKINIŲ

Dabar Lietuvoje bendrojo išsilavinimo mokyklas lanko virš pusės milijono mokinių.

Pereitą rudenį 51 tūkstantis vaikų pirmą kartą atėjo į mokyklą. Atidarytos 23 naujos mokyklos.

•••

Kauno Medicinos Institutas turi specialų skyrių tyrinėti širdies ir kraujagyslių ligoms.

Daktarai J. Brėdikis, F. Adamonis ir F. Bukauskas su talkininkais išrado patikimą ir patogų instrumentą širdies veiklos ritmui diagnozuoti. Jų išradimas užpatentuotas.

Merkurijaus vardu pavadinta pati naujausia Kauno Laisvės alėjoje įsikūrusi universalinė parduotuvė.

V. Kapočiaus nuotr.

Taip dabar atrodo Kaišiadorių miesto centras.

V. Kapočiaus nuotr.

KUN. J. ŽEMAITIS ANGLIJOJ

Kun. J. Zemaitis iš Lietuvos buvo tarybinėje dvasiškių grupėje ir apie porą savaičių praleido Anglijoje. Ši grupė, kuriai vadovavo Kijavo stačiatikių metropolitas Filaretas, kaip skelbiama, atvyko sustiprinti Britų dvasiškių paramą CND organizacijai (jai vadovauja katalikų kun. Bruce), bandant sustabdyti Amerikos raketų išstatymą D. Britanijoje.

Apie šią delegaciją plačiai rašė Londono dienraštis Daily Telegraph (sausio 17 d.) bei kiti laikraščiai. Šalia kun. Juozo Žemaičio delegacijoje buvo Latvijos liuteronų arkivyskupas Janis Matulis ir Estijos liuteronų arkivyskupas E. Hank bei kitų vietovių dvasiškiai.

Delegacija turėjo progos pasikalbėti su Salisburio vyskupu John Baker, anglikonų grupės pirmininku, kuris buvo paruošęs kontroversinį pranešimą "Bažnyčia ir bomba". Rusijos planą pristatė archirejus Vladimiras Sorokinas, Leningrado teologinės akademijos profesorius. Delegacija taip pat kalbėjosi su Canteburio arkivyskupu. Per jų vienuolikos dienų viešnagę D. Britanijoje turėjo progos susitikti ir su kitais Britų dvasiškiais, apsilankę Skotijoje, Valijoje, Šiaurės Irlandijoje ir Airijos respublikoje.

Europos Lietuvis, aprašydamas

ši įvyki (sausio 21 d. laidoje) kiek plačiau atžymėjo ir kun. Žemaitį. Apie jį čia taip yra kalbama:

Kun. J. Zemaitis dalyvaudamas sovietų delegacijoje, vengė pasirodyti Londono lietuvių bažnyčioje, bet pagal organizatorių paruoštą planą sausio 17 d. atlaikė mišias vienoje Londono katalikų bažnyčioje, Brixtono rajone, kur gyvena daug negrų. Ten pat buvo suruoštas rusų dvasiškių susitikimas su parapijiečiais, kur dalyvavo ir kun. J. Zemaitis.

Kun. J. Zemaitis, nemokėdamas anglų kalbos, turėjo mažai galimybių prisidėti prie "taikos ofensyvų" vykdymo, kas buvo Kremliaus atsiųstos delegacijos pagrindinis tikslas. Sausio 19 d. jis padarė vizitą Britanijos Katalikų Bažnyčios galvai kardinolui Hume.

Mums atrodo, jog Londono lietuvis kunigas, o taip pat ir kiti tautiečiai būtų padarę gražų krikščionišką žestą, jeigu kun. Žemaitį būtų pas save pakvietę ir jam plačiai atvėrę savo širdis. Žinoma, gal jis dėl kitų išpareigojimų nebūtų galėjęs dalyvauti, bet vistiek būtų pademonstruotas tikras laisvo krašto žmonių pranašumas. Dabar gi jie pademonstravo nieko kito kaip didelį nesupratimą ir nesugebėjimą priimti savo artimo.

E. Suvalkietis

THE ENGLISH VIENYBĖ

WHY YOU SHOULD HAVE LITHUANIAN AS A SECOND LANGUAGE

JANETTE PETKUS

There is a continuing price for freedom. The first generation to fight for it knows all too clearly why freedom is necessary, what conditions made it necessary, and why one must pass it on to future offspring. The second generation, on the other hand, must bridge two worlds. It must understand two cultures which are often incompatible and it must do this without belittling either one. The third generation must be completely at home in the newer milieu or forever in doubt about the legitimate roots of family heritage. Subsequent generations may never know about their deepest, richest traditions and the vital link with parents, grandparents and great-grandparents may be permanently broken.

There is, perhaps, no stronger tie to all these generations than language. The mere ability to understand another's speech, thoughts, turns of phrase, habits of relating and describing feelings is tantamount to being aware of a range of human experience impossible to duplicate in a single lifetime. If I could have spoken to my grandmother in Lithuanian, her native tongue, I could have heard about (and understood) the folklore, the myths, the music and dancing, the politics, the farming, the ritual, the clothing . . . in short, the "life" that preceded mine and created mine.

All of this is obvious, of course. What concerns me particularly in this essay, however, is something more. I am a third generation product. I have lost what little Lithuanian I knew as a child and I am struck by the fact that by losing that link with my roots, I have lost something even more precious to the world at large: the wisdom of spirit. I have had rigorous training in Western Arts and Music and my "Mother tongue" is now English, the current language of science, law and business. English, and the fluency in English is the great door-opener in our so-called progressive societies. What use would a researcher or a businessman or a lawyer have for the sensitizing diminutives, the gentle phrases, the agricultural analogues of a language like Lithuanian? None. It's too slow, too weak, too humble to command respect in the rush of competitors for the big money and power, of our agencies and institutions. And that is the point! We are in a spiritual desert today at least partly because we no longer speak in the languages which have continued respect for soul as well as matter.

Since I am an Artist-Musician by profession, I would like to mention what all that means to me in that

The directors of the oldest Lithuanian Radio Program in New England, broadcasting in its 49th year, Stephen J. and Valentine Minkus, sponsored a contest "Why the Lithuanian language should be my second language?" The following essay won the first prize [\$250.] was written by Janetta Petkus of Holden, Mass.

realm alone. Art cannot exist in a spiritual desert without becoming merely aesthetic and pleasurable. Without a contemplative foundation, art becomes superstition rather than a way of life. Symbols have always been the wellsprings of art. Symbols lose all meaning if the universality of human experience no longer lives in them. When that common ground is lost, private languages and individual "personalities" of multitudes of solitary people overtake us all, and we run to find explanations, interpretations and apologists. When symbols lose meaning generally, art and language provoke reactions only and no ideas are communicated.

Lithuanian is among the oldest of the Indo-European stock. It has an almost unsurpassed history and involvement with things spiritual and metaphysical. It comes from "primitive" sources, so to speak, and in those sources one learns that it is not necessary to separate work from life. People are not just more or less efficient members of competitive organizations. One does not have to make distinctions between sacred and secular. It is not possible to think of culture as something to be acquired in leisure hours only after debilitating hours at a hateful job. The older societies, like Lithuania, realized that culture in all its manifestations was something that showed itself in everything that was made and thought and imagined. Folk traditions prove over and over again that function and meaning are inseparable.

So what have we lost? Those of us who have lost our more poetic sources by becoming too wholeheartedly American and progressive and "successful" have lost the awareness that novelty is not originality and one must always distinguish between power and violence. It is in the study of mastery of ancient languages and art that one becomes attuned to the spirit. Life, love and death are not new and when something is not new one should go to the old for clarification. We who are Lithuanian can go directly to our language.

Shareholders and members of the Lithuanian Village, Inc. of Cleveland are invited to attend the annual meeting on March 6th.

Al Marcel, of Howard Beach, who is the President of the Lithuanian American Council of New York with his pretty daughter.

LITHUANIAN INDEPENDENCE

The Lithuanian American Council and other patriotic organizations throughout the United States, will be sponsoring the 65th anniversary of the Declaration of Independence of Lithuania which took place on February 16th, 1918, when Lithuania regained freedom and independence after a century of occupation by Czarist Russia.

Al Marcel, noted resident of Howard Beach, who is the President of the Lithuanian American Council of New York, has announced that the commemoration of Lithuania's Independence Day will take place in New York City on Sunday, February 20th, at 3:00 P. M. at the Lithuanian Cultural Center, 341 Highland Boulevard in Brooklyn.

The principal speakers at the ceremonies will be United States Senator Alfonse D'Amato, Consul General of Lithuania Anicetas Simutis, the Rev. Joseph Prunskis and Councilman Walter Ward (D-

Howard Beach). Marcel explained that the Republic of Lithuania was one of the first victims of the Soviet Union, when in 1940, as a result of the infamous Molotov-Ribbentrop agreement, the Soviet Union invaded and illegally annexed the Baltic States—Lithuania, Latvia and Estonia. Marcel spoke vehemently of what happened after that, saying that "freedom of self-determination is gone. Freedom of press, speech and assembly is suspended. Freedom of religion is curtailed. Atheism is imposed on education by the State, and those who attend Church lose their right to higher education; teachers and officials lose their jobs."

There are more than a million Americans of Lithuanian descent in the United States, who, Marcel said are "worried and gravely concerned about the tragic situation in their old country."

LATVIAN-AMERICAN WINS AWARD FOR ORCHESTRAL COMPOSITION

On October 2, in Washington, D. C., Gundaris Pone was awarded first prize at the finals of the prestigious 5th Annual Kennedy Center Friedheim Awards for composition of the best new American work in orchestral music. Pone, who was born in 1932 in Riga, Latvia, has been a naturalized U.S. citizen since 1956.

His winning score "Avanti" is a single movement work in at least eight contrasting sections for a virtuoso orchestra, combining advanced compositional techniques with subtle references to musical history. Pone frequently uses the instruction "Avanti!" (the Italian word for "Forward!") in his music "as an exhortation to players to make a particularly flamboyant musical gesture, or to take a recklessly bold chance, or simply to

play with extra flair and bravura." His goal is music that is "larger than life" and he says that using this direction as the title for an entire composition "transforms what I first used as a mere exhortation into a set of grand gestures designed to constitute a major statement on esthetic position."

The Concert was carried nationwide by National Public Radio and taped by the Voice of America for future broadcast overseas. Members of the 1982 jury were Irving Lowens, distinguished music critic and Dean Emeritus of the Peabody Conservatory of Music; Richard Bales, Director of Music for the National Gallery of Art, and Frank L. Peters, Music Editor and critic of the St. Louis Post-Dispatch and recipient of a Pulitzer Prize for distinguished criticism.

Vienybe, February 15, 1983

Poll on Foreign-sounding Names

In August 1982, the National Center for Urban Ethnic Affairs (NCUEA) in Washington published figures on responses to its "Opinion Search." One of the questions dealing with "foreign-sounding" names received the following responses: A. A person with such a name should change it to an American-sounding one; he or she is living in America now—0%; B. Names are a means of identity; a person should not feel embarrassed if he or she keeps or changes his

name—30%; C. A person should have pride in his or her name, for it is inherited as a birthright. If people have trouble in pronouncing or spelling the name, the person should take care to explain it to them—65%; D. Other—5%. Sixty to seventy years ago, due to excessive nativism and the Melting Pot doctrine's popularity, immigrants were taught to accept Option A. As a result many fine and sonorous Lithuanian surnames were distorted or abandoned.

BALTIC DELIGHTS 1983

VISIT LITHUANIA—MAY, JUNE, JULY, AUGUST

Departures from New York, Montreal, Los Angeles and Seattle on Finnair wide body jets. Fly directly to Helsinki. Travel to Tallinn by ship and on to Riga by bus. Fly to Vilnius from Riga and fly from Vilnius to Tallinn.

MINI TOURS 10 NIGHTS/11 DAYS—5 NIGHTS VILNIUS,
2 NIGHTS RIGA
2 NIGHTS HELSINKI

From New York and Montreal tour rates \$1353.00—\$1561.00
Seattle \$1487.00—\$1692.00
From Los Angeles \$1628.00—\$1797.00

MAXI TOURS 14 NIGHTS/15 DAYS—5 NIGHTS VILNIUS,
2 NIGHTS RIGA,
3 NIGHTS TALLINN,
3 NIGHTS HELSINKI

From New York and Montreal tour rate \$1515.00—\$1723.00
Seattle \$1649.00—\$1854.00
From Los Angeles \$1790.00—\$1959.00

Tour includes *** all meals; transfers; taxes; First Class accommodations in Helsinki, Riga, Tallinn and Vilnius; daily sightseeing programs in the Baltics, [optional program in Helsinki]; excursions to Kaunas and Trakai. Land rates based on sharing twin accommodations, air rates on Group 10 Apex air fares in effect January 1, 1983.

EARLY BIRD DISCOUNTS FOR RESERVATIONS
DEPOSITED BEFORE MARCH 30

FOR INFORMATION CONTACT STEPHANIE HORTON

UNION TOURS, INC.

6 East 36th Street, New York, N.Y. 10016
Tel. (212) 683-9500

Violinist Judith Yanchus

VIOLINIST JUDITH YANCHUS IN NEW YORK RECITAL DEBUT AT MERKIN CONCERT HALL

Violinist Judith Yanchus will make her New York recital debut Tuesday, February 15, 1983 at 8 p. m. at the Merkin Concert Hall of the Abraham Goodman House. Pianist for the recital will be Linda Hall.

Currently a member of the first violin section of the Metropolitan Opera Orchestra, Miss Yanchus has also performed since 1974 as violinist of the String Trio of New York, appearing in major cities such as New York, Boston and Minneapolis. Prior musical activities include solo and chamber music performances with the St. Paul Chamber Orchestra and the St. Paul String Quartet. Miss Yanchus is of Lithuanian descent.

The Beethoven "Spring" Sonata (op. 24, F Major) will open the program, followed by the Stravinsky Duo Concertant. After intermission Miss Yanchus will perform the Jean Francaix Sonatine (1934) and the Beethoven "Kreutzer" Sonata (op. 47, A Major).

Tickets for Judith Yanchus's recital are \$6 at the Merkin Concert Hall Box Office, 129 West 67th Street, 362-8719. Half-price tickets are available to students and senior citizens; TDF vouchers will be accepted.

Lithuanian Newsbriefs

The Lithuanian National Society House of Boston (Tautiniai namai) has recently been completely refurbished. The Lithuanian folk architecture features have been repaired. The Lithuanian National Society House is administered this year by Vaclovas Senuta, chairman; Leonas Lendraitis, treasurer; Aleksandras Griauzdė, secretary; and Edmundas Cibas who hosts the traditional monthly Subatvakariai—Cultural "Saturday Nites."

Philadelphia Council 3 of the Knights of Lithuania invite all to attend the 70th National Convention of the Knights of Lithuania on August 18 to 21, 1983 at the Holiday Inn, Philadelphia, Pa. Dianne Drumstas and John Mickunas are co-chairmen of the Convention.

500 Year Anniversary of a Lithuanian Saint

Lithuanians throughout the world are preparing to commemorate the 500 year anniversary since the death of St. Casimir, patron of Lithuania. He died on March 4, 1484. Mr. Kazys Sidlauskas, National President of the Lithuanian American Council has sent a petition to Pope John Paul II requesting that on this occasion a stamp commemorating St. Casimir be issued by the Vatican post.

DARIUS AND GIRĖNAS COMMEMORATIVE CALENDAR

14" wide by 22" deep
suitable for framing

\$5.00

Please forward your check or money order with your name, full address and zip code. Calendars may be ordered too as gifts for relatives, friends or organizations. Please enclose the recipient's name, address and zip code.

Calendars may be ordered from:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168

Or by phoning: (617)-969-1190 or 965-8080

MOTERYS

Iloņa Petrėnaitė, mirusio rašytojo Juozo Petrėno duktė, praeitų metų pabaigoje buvo atvykusi iš Lietuvos pas broli Ivoną, gyv. netoli Washington, D. C. Taip pat aplankė tetą Mariją Varnienę ir dėdę Jazbutį gyv. Miami, Floridoje. Į Lietuvą grįžo prieš Naujuosius Metus.

Marija Rudienė, BALF centro pirmininkė, buvo atvykusi į New Yorką dalyvauti American Council Voluntary Agencies Foreign Service suvažiavime, kur buvo svarstomi pasauliniai šalpos reikalai. Ji dalyvavo ir Amerikos Katalikų konferencijos susirinkime šalpos reikalais Washington, D. C.

Dr. Janina Reklaitienė kalbės Lietuvos nepriklausomybės minėjime Gary, Ind. vasario 20 d. 4 v. p. p. lietuvių parapijos salėje. Meninę dalį atliks Linda Ruzgaitė-Burbienė ir lituanistinės mokyklos jaunimas.

Pamaldos už Lietuvą bus 10 val. šv. Kazimiero bažnyčioje, Gary, In., ir 10:30 val. šv. Pranciškaus bažnyčioje East Chicagoje.

Dr. Ina Užgiriėnė, buv. Lituanistikos psichologijos skyriaus vedėja, išvyko į Olandiją, kur keletą mėnesių studijuos papildomas žinias psichologijos srityje, ypač vaikų vystymą.

Laura Linaitė, iš Chicagos muz. Antano ir Anastazijos Linų dukra, baigė St. Xavier College, gaudama bakalauro diplomą iš biologijos ir kaip šalutinį—iš chemijos. Studijuodama aktyviai dalyvavo skautų akademikų sambūry ir buvo jo valdyboje. Ji mokėsi ir muzikos. Dar būdama aukšt. mokykloje ketverius metus lankė A. Kučiūno piano studiją.

Marija Brinaitė-Manzo, Veronikos ir Alekso Brinų, gyv. Brighton Parke Chicagoje duktė, išlaikė advokatės egzaminus ir nuo pereinamųjų metų lapkričio 1 d. turi teisę praktikuoti advokatūrą. Ji yra baigus Loyolos teisės mokyklą, o prieš tai gavo kalbų magistro laipsnį Illinois universitete, Chicagoje. Bakalauro diplomą gavo Bradley universitete. Šiuo metu naujoji advokatė dirba Equal Employment Opportunity komisijoje.

Dail. Vandos Balukienės tapybos parodoje išstatyti naujaisi jos kūriniai, kuriuose ji naudoja dideles austines lietuviškas drobės. Iš šių liaudies audinių dailininkė pereina į tapybinę kompoziciją. Jos paroda vyksta Chicagos "Galerijoje" nuo vasario 8 iki 26 d.

MEDALIS, O. BAUŽIENEI

Naujųjų metų proga Britanijos karalienė apdovanojo Australijos lietuvių žinomą veikėją Oną Baužienę **British Empire** medaliu už ypatingus nuopelnus Lietuvių Bendruomenėje.

Kaip rašo **Mūsų Pastogė** (I.17), tai bene pirmas atvejis, kad toks atžymėjimas yra paskirtas Britų tautų bendruomenėje (British Commonwealth) už pasidarbavimą etninėje grupėje.

Antanas ir Ona Baužai gyveno Australijoje nuo seniau. Po karo atvykusiems į Australiją lietuviams Baužų namai buvo pirma pastogė, kur jie buvo nuoširdžiai sutinkami ir net aprūpinami. Už tai Australijos Lietuvių Bendruomenė suteikė Onai Baužienei garbės nario vardą.

A. Sagienė Clevelando "Grandinėlės" tėvų susirinkime daro pranešimą apie "Grandinėles" 30 metų jubiliejinį koncertą. Protokoluoja Nijolė Balčiūnienė.
Vlado Bacevičiaus nuotr.

Mokytoja Vida Augulytė-Bučnienė

Po dvylikos metų darbo šv. Kazimiero Lituanistinėje mokykloje Clevelande, Vida Augulytė-Bučnienė praeitą pavasarį perdavė mokyklos vadovavimą Jonui Vyšnioniui.

Į mokyklą ji buvo atėjusi 1970 m. kaip lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja. 1973 m. tapo mokyklos vicedirektore, o 1975—direktore. Šias pareigas eidama, rūpinosi ne tik administraciniais ir moksliniais, bet ir kultūriniais reikalais. Mokykloje vyko kanklių ir lumzdelių, tautinių šokių, dainavimo ir rankdarbių pamokos. Kiekvienas mokinys turėjo progos bent kartą metuose pasirodyti scenoje.

Skatindama lietuviškų knygų skaitymą, rūpinosi mokyklos knygyno įsteigimu ir kiekvienais metais rado dosnių mecenatų knygų skaitymo konkursui finansuoti. Mokinių rašybai stiprinti leido mokyklos metraštinę (viso 7). Jos priežiūroje metraštinę redagavo aukštesniosios mokyklos mokiniai.

Patį baigus gimnaziją aukščiausiais pažymiais, užsitarnavusi National Merit stipendiją ir Western Reserve universitete išsigijusi matematikos bakalauro ir magistro laipsnius, tokio pat aukšto lygio darbo reikalavimo ir iš savo litua-

nistinės mokyklos mokinių. Savo profesiniame darbe ji amerikiečių gimnazijoje dėsto matematiką, fiziką ir chemiją.

Ji nepasitenkino darbu ir vien mokyklos ribose. Buvo PLB Švietimo skyriaus narė, rašė vadovėlius, straipsnius, paruošė naują lietuvių literatūros programą aukštesniosioms lituanistikos mokykloms, kurią JAV LB Švietimo taryba patvirtino 1973 m. Vasaras praleisdavo mokytojų ir jaunimo studijų savaitėse, kur skaitė paskaitas mokytojams ir dėstė lituanistiką jaunimui.

Jos straipsnių buvo Švietimo gairėse ir kitur. Mokiniai suvaidino 4 jos parašytus vaizdelius. Montažus mokiniai atliko per Tėvynės garsų radijo programas.

Už nuopelnus lituanistiniam auklėjimui 1980 m. Ohio Lietuvių Gydytojų draugija jai paskyrė kultūrinę premiją.

Ji parašė 6 knygas. Pirmąsias penkias išleido JAV LB Švietimo taryba, o šeštąją—Chicagos aukštesnioji lituanistinė mokykla. Tos knygos yra: "Galvosūkiai" (1974), "Lietuvių kalbos gryninimo ir turtinimo pratimai" (1975), "Šimtas žaidimų dideliems ir mažiems" (parašyta drauge su Juozu Plaču, 1976), "Lietuvių kalbos pratimai 7-ajam pradžios mokyklos skyriui" (1977), "Lietuvių literatūra 8-ajai aukštesniosios mokyklos klasei" (paruošta drauge su Rimu Černium ir Juozu Masilioniu, 1977), "Lietuvių literatūra 5-ajai aukštesniosios mokyklos klasei" (paruošta drauge su Juozu Masilioniu, 1978).

Kasdieniniam profesiniam darbe Vida mokytojauja amerikiečių gimnazijoje, dėstydamą matematiką, fiziką ir chemiją.

Ramutė Pliplytė, Pedagoginio lituanistikos instituto neakivaizdinio skyriaus direktorė, korespondenciniu būdu dėsto visus instituto kursus ir taip pat bendrąsias aukštesniosiose lituanistinėse mokyklose dėstomųjų dalykų žinias. Ji ištisus metus studijavo Vilniaus universitete. Rašyti Pedagoginio lituanistikos instituto adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Dainuoja Vilniaus universiteto folklorinis ansamblis.

V. Kapočiaus nuotrauka

Washingtono Lietuvių tautinių šokių grupė, vadovau jama Astos Banionytės-Connor atlieka programą JAV Kongreso rūmuose, LB-nės suruoštam pagerbime "Ad Hoc" k-to nariams. Aušros Bagdonavičiūtės nuotr.

AUKOS VIENYBEI

Nuo praeitų metų kovo mėn. šie mūsų skaitytojai, atnaujindami prenumeratą, kartu prisiuntė aukas laikraščiu paremti.

Kazys Algenis, Woodhaven, N. Y.	\$1,025.00
Charles S. Cheleden, Philadelphia, Pa.	250.00
Amelia Sinušienė	
ir sūnus Walter, Brooklyn, N. Y.	150.00
Povilas ir Gertruda Dargiai, Pittsburgh, Pa.	100.00
Aleksandras Chaplikas, So. Boston, MA	100.00
J. Kas-Kasmauskas, Pembroke, MA	300.00
Elzbieta Fisher, New York, N. Y.	100.00
XX Amsterdam, N. Y.	100.00
Tėvynės Mylėtojų Draugija, Chicago, IL	100.00
A. Kondrotas, Richmond Hill, N. Y.	50.00
Elena Gagas, New Milford, N. J.	20.00
AM, Kanada	115.00
U. J., Honolulu	50.00
Eufrozina Mikužiūtė, Chicago, IL	50.00
F. Lucka, Valley Stream, N. Y.	25.00
Vladas Žilinskas, Treasure Island, FL	50.00
J. Kulin, Brooklyn, N. Y.	5.00
Ona Steponis, Great Neck, N. Y.	5.00
Helen Venis, Woodhaven, N. Y.	5.00
V. Galinis, Richmond Hill, N. Y.	10.00
K. Kulas, Fairview, N. J.	13.00
A. Vosylius, Los Angeles, CA	2.00
J. Antanacius, Rego Park, N. Y.	100.00
Ona Jozėnas, Brooklyn, N. Y.	100.00
Genovaitė Meiliunas, New York, N. Y.	25.00
Josephine Miller, Chicago, IL	20.00
Christine Austin, Chicago, IL	15.00
SLA, New York, N. Y.	\$100.00
Aleksandra Kazickas, Greenwich, CT	10.00
A. Aleksis, Waterbury, CT	5.00
J. Naujokaitis, Cleveland, OH	5.00
J. Matiukas, Woodhaven, N. Y.	15.00
J. Strijauskas, St. Petersburg, FL	5.00
F. & A. Morkus, Dana, FL	5.00
M. Vasiliauskas, Chicago, IL	5.00
A. Uselis, New York, N. Y.	15.00
M. Diržienė, Richmond Hill, N. Y.	10.00
J. Krasinskas, Worcester, MA	10.00
W. Rask-Rasčiauskas, Chicago, IL	50.00
M. Norkunienė, Dorchester, MA	5.00
B. Masalaitienė, Wayne, Pa.	10.00
V. Bakūnas, Los Angeles, CA	5.00
E. Minukienė, Hartford, CT	10.00
T. Jennings, Berlin, CT	3.00

(Bus daugiau)

Visiems aukotojams, parėmusiems Vienybę, kad sulauktų šimtmetinės sukakties, nuoširdžiausiai dėkojame. Leidėjai

IN MEMORIUM

René Koelblen

DIED ON FEBRUARY 23, 1982

Beloved Husband of
Helen Sadauskaitė-Koelblen

SOME DAY—SOMEHOW

*Some day, dear heart, I know again I'll meet you
Beneath the splendor of bright moonlit skies,
When time has longer grown, and clouds are rifted
And read life's meaning in those large, brown eyes.*

*Some day this heart of mine shall claim its treasure.
And you will fill the spot left vacant long;
Some day my tender words shall join your music
And all the world will hear a perfect song.*

*Some day unto my yearning you'll surrender.
I care not in what hour or place 'twill be;
This do I know, fate will not drive asunder
Those dreams God fashioned once for you and me.*

*Some day, dear heart, be patient, I will meet you,
Naught shall divide us, mountain, stream or sea;
You are my own, this heart must claim its treasure.
Some day, somehow, you shall belong to me.*

—By Eugene McMahon

Waymart, Penna.

A special man
in a very special
motion picture.

Marco Sekulovik.
Proud of his heritage, his land,
his family. A man who struggled
for 20 years in America to bring
home a dream. And now, the time
has come to keep that dream alive.

Karl
Malden

*Twilight
Time*

METRO-GOLDWYN-MAYER presents A DAN TANA Production A GORAN PASKALJEVIC Film

KARL MALDEN "TWILIGHT TIME" JODI THELEN

Written by GORAN PASKALJEVIC & FILIP DAVID & DAN TANA and ROWLAND BARBER
Music by WALTER SCHARF Produced by DAN TANA Directed by GORAN PASKALJEVIC

© 1982 MGM/UA Entertainment Co.

MGM/UA
ENTERTAINMENT CO.

PG PARENTAL GUIDANCE SUGGESTED
SOME MATERIAL MAY NOT BE SUITABLE FOR CHILDREN

Exclusive Engagement Starts Sunday, February 13th

68th St. Playhouse

3rd Ave. at 68th St. RE4-0302

Varžybinė programa sportininkams

Visuotiniame ŠALFASS-gos suvažiavime, įvykusiame 1982 m. lapkričio 20 d. Cleveland, Ohio, II-jų PLSŽ-nių varžybinė programa buvo papildyta ledo rituliu ir raketbolu (Racquet-ball). Taip pat, kai kuriose sporto šakose buvo papildomai įvestos naujos klasės.

Tuo būdu, įvedus papildymus, II-se PLSŽ-nėse bus vykdomos šios sporto šakos:

1. Futbolas—(Soccer)-vyrams ir jauniams A

2. Golfas-individualinės varžybos vyrams, moterims ir jauniams A komandinės varžybos vyrams

3. Krepšinis-vyrams, vyrams senjorams, jauniams A, B ir C, moterims, merginoms A

4. Lauko tenisas-individualinės varžybos-vyrams, moterims, jauniams A, mergaitėms A, vyrams senjorams (1938 m. gimimo ir vyresniems), moterims senjorėms (1948 m. gim. ir vyresnėms)

5. Ledo ritulys (Ice hockey).

6. Lengvoji atletika-vyrams, moterims, jauniams A (1964-66 m. gim.), jauniams ir mergaitėms B (1967-68 m. gim.), jauniams ir mergaitėms C (1969-70 m. gim.), jauniams ir mergaitėms D (1971 m. gim. ir jaunesniems).

7. Plaukimas-vyrams, moterims, jauniams ir mergaitėms B (13-14 m.), jauniams ir mergaitėms C (12 m. amžiaus ir jaunesniems). Klasifikacija—pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

8. Raketbolas (Racquetball)-komandinės ir individualinės varžybos.

9. Slidinėjimas — Alpinistinės varžybos-vyrams, moterims, jauniams (žemiau 17 m.) ir vyrams senjorams (virš 44 m.). Krosas (Cross-country)-vyrams, moterims, jauniams (žemiau 17 m.). Amžiaus

klasifikacija-pagal 1982 m. sausio 31 d.

10. Stalo tenisas-individualinės varžybos-vyrams, moterims, jauniams ir merg. A komandinės varžybos-vyrams ir moterims.

11. Šachmatai.

12. Šaudymas-vyrams, moterims ir jauniams (žemiau 18 m. varžybų dieną).

13. Tinklinis-vyrams, moterims, vyrams senjorams, jauniams A, mergaitėms A, B ir C.

Išskyrus lengvąją atletiką, plaukimą, slidinėjimą ir šaudymą, amžiaus klasifikacija yra: prieauglio A-gimę 1964 m. ir jaunesni; prieauglio B-gimę 1966 m. ir jaunesni; prieauglio C-gimę 1968 m. ir jaunesni; vyrų senjorų-gimę 1948 m. ir vyresni.

Išskyrus slidinėjimą ir ledo ritulį, visos varžybos vyks II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų metu Chicagoje, 1983 m. birželio 26-liepos 3 d. Slidinėjimas, kaip jau buvo skelbta, įvyks 1983 m. vasario 5-6, Holiday Valley Ski Resort, Ellicottville, New York. Ledo ritulys bus pravestas 1983 m. gegužės mėnesį, Toronto, Ont., Kanadoje.

Antroji preliminarinės registracijos fazė bus užbaigta iki 1983 m. kovo 15 d. Po šios datos bus priimtos galutinės varžybinės programos ir nustatyta galutinė dalyvių registracijos data.

Smulkios žaidynių informacijos pastoviai siuntinėjamos visiems Šiaurės Amerikos ir užjūrio sporto vienetams. Žaidynių reikalais kreipkitės į Ž-nių K-to vicepirmininką Rimą Dirvonį, 8913 South Leavitt St., Chicago, IL 60620. Tel. (312)-239-2179, arba gen. sekr. Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117. Tel. (216)-481-7161.

II-jų PLSŽ-nių Komitetas

Po daugelio metų susitiko buvę skautų veikėjai Clevelande. Iš k. į d.: buv. pirmasis Lietuvos vyr. skautininkas V. Senbergas, Apolonija Senbergienė, buvusi pirmoji Lietuvos skautų skyriaus vedėja ir akademikas skn. Bronius Kviklys. Vl. Bacevičiaus nuotr.

LIETUVIŠKOS SKAUTYBĖS FONDO PRANEŠIMAS

Lietuviškosios Skautybės Fondas sėkmingai baigė savo veiklos septintuosius metus. 1982 m. balandžio 4 d. LS Fondas užbaigė metus trukusią loteriją. Tai buvo naujas bandymas veiklai pagyvinti. Į darbą stojo ne tik tai Fondo talkininkai, bet ir skautės bei skautai.

Loterija Fondui davė \$7,102.97 pajamų. Atsidėkodama už pagalbą loteriją pravedant, LSF valdyba, LSS Pirmijai pritarus, paskyrė 1981 m. dalį palūkanų skautų vienetams, pagal jų prisidėjimą prie loterijos bilietų išplatavimo.

Lietuviškosios Skautybės Fondo 1981 m. palūkanos skirstomos šiaip: 1. vadovams lavinti: Seserijos draugininkų kursams—\$250; Brolijos Draugininkų kursams—\$250; Seserijos Gintaro mokyklai—\$500; Brolijos Ažuolo mokyklai—\$500; Miško Ženklo kursams—\$500, ir LSS Lituaništos Seminarui—\$1,000.

2. skautiškiems leidiniams: Mūsų Skautybė knygai—\$1000.

3. Rajonų skautų veiklai stiprinti (Anglijoje, Brazilijoje, Vokietijoje, Australijoje, JAV ir Kanadoje) \$2,600.

4. 1983 m. Jubiliejinės Stovyklos ruošai—\$1,254.52. Viso skirstoma \$7,854.52.

\$1,500 paskirstyti 18 vietovių skautų vienetams, proporcingai pagal jų prisidėjimą Fondo loterijos bilietams platinti.

Aukotojams reiškiamas nuoširdus ačiū!

Aukos LS Fondui siunčiamos adresu: Kostas Nenortas, 44 Alban St., Dorchester, MA 02124.

1983 metais švėsime Lietuvių Skautų Sąjungos 65-erių metų

veiklos sukaktį. Ta proga rengiama jubiliejinė stovykla, 1983 m. liepos 30-rugpjūčio 13 d. d. Woodland Trails Camp, Aurora, Ontario, Kanadoje (apie 30 mylių į šiaurę nuo Toronto). Ta proga LS Fondo valdyba yra numachiusi suaukti Fondo darbuotojų suvažiavimą.

Algirdas M. Budreckis

II-jų Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių organizacinį ir varžybinių komitetą sudaro: pirm. V. Adamkus, vicepirm. R. Dirvonis, K. Ambutas, V. Ambutas, R. Babickas-tinklinio vadovas, A. Bartkus-lauko teniso vadovas, A. Bielskus-lengv. atletikos vadovas, V. Brizgys, V. Čiurlionis-slidinėjimo vadovas, V. Čyvas, R. Fabijonas-šachmatų vadovas, R. Gaška, A. Grigaras-plaukimo vadovas, V. Grybauskas-spaudos atstovas, J. Kaunas-futbolo vadovas, J. Kavaliauskas-stalo teniso vadovas, R. Krozonas-krepšinio vadovas, A. Lauraitis-iždininkas, Z. Mereckis, K. Miklius, R. Pauperienė, A. Smolinskas-golfo vadovas, D. Stankaitienė, A. Tamosiūnas, Z. Žiupsnys ir B. Keturakis.

II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų mecenatai, paaukojo \$500.00 ar daugiau, gauna po du pirmos rūšies bilietus į visus renginius: operą, dainų šventę, banketą ir kitus renginius pagal jų atsiųstos aukos ir užsakymo datos eilės tvarką. Mecenatai taip pat gaus specialų II PLD ženklą, su kuriuo galės nemokamai lankyti sporto žaidynes, parodas ir visus kitus II-jų PLD renginius.

Sparčiai auganti milijoninė

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

Yra geriausia ir patogiausia bankinė įstaiga visiems lietuviams.

- KASA už paprastas taupymo sąskaitas moka **9%**
- Už IRA pensijų indėlius KASA šiuo metu moka **13%**
- Už didelius ir mažus sertifikatus KASA moka kiek galima aukščiausius procentus.
- Visiems taupytojams KASA lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas.

—KIEKVIENO ASMENS INDĖLIAI KASOJE APDRAUSTI IKI 100,000 DOL.—

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vak.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telefonas: [212] 441-6799

KASA kviečia visus jungtis į lietuvišką taupymo įstaigą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

MIRĖ JURGIS KIAUNĖ

Newyorkiečiams gerai pažįstamas visuomenės veikėjas Jurgis Kiaunė mirė vasario 3 d., palaidotas vasario 8 d. Cypress Hills kapinėse po pamaldų Apreiškimo par. bažnyčioje. Jo palaikai buvo sudeginti, panašiai kaip ir prieš keletą metų mirusios jo žmonos. Velionio palaikai buvo pašarvoti Shalins koplyčioje, kur įvyko atsiveikinimas vasario 7 d. vakare.

Atsiveikinimo programą pravedė dr. Eugenijus Noakas, taręs žodį New Yorko karių veteranų, savanorių ir ramovėnų vardu. New Yorko neolituonų ir neolituonų centro valdybos vardu atsiveikino dr. Jonas Lenktaitis. New Yorko šaulių kuopos vardu su savo garbės nariu atsiveikino kuopos vadas Kęstutis Miklas. Genovaitė Meiliūnienė kalbėjo SLA centro ir 126-osios Kuopos vardu, priminė, kad SLA Centrinė 126-oji Kp. kuopu velionis pavyzdinai ėjo vicepirmininko pareigas. Petras Ažuolas prisiminė velionį Apreiškimo parapijos komiteto vardu, o Apolinaras Vebeliūnas atsiveikino su velioniu New Yorko LB vardu. Rožinį sukalbėjo kun. Ant. Račkauskas.

Garbės sargybą prie karsto ėjo neolituonai ir šauliai. Velionio krūtinę puošė įvairūs ordinarai, kuriuos jam už nuopelnus kaip savanoriui buvo suteikusi nepriklausomosios Lietuvos vyriausybė.

Velionis paliko Amerikoje sūnų Kęstutį su šeima ir brolių Vladą, o Lietuvoje liko du broliai.

Velionis 1949 m. atvyko į Ameriką iš Vokietijos ir čia plačiai dalyvavo New Yorko lietuvių veikloje, priklausė organizacijoms, reiškėsi jų veikloje, rėmė lietuvišką spaudą, joje rašė aktualiais klausimais.

Velionis buvo gimęs 1896 m. lapkričio 13 d. Bučionių kaime, Kėdainių apskr. Žinomas kaip savanoris-kūrėjas, pedagogas, teisininkas. 1919 m. kovose su bolševikais jis buvo sužeistas. Jis buvo pirmasis sužeistas Lietuvos kariuomenės savanoris. Baigęs karo mokyklą husarų pulke dalyvavo kovose su bolševikais, bermonitininkais ir lenkais. 1925 m. išėjo atsargon, 1937 m. pakeltas į kavalerijos kapitono laipsnį. Vėliau dirbo švietimo ministerijoje, buvo mokyklu

direktorium ir mokytoju, 1942-1944 m. atliko teismo kandidato praktiką Kauno apygardos teisme.

NEW YORKO ŽINIOS

Kun. Stasio Railos 50 metų kunigystės sukakties paminėjimas rengiamas balandžio 10 d. V. Atsimainymo parapijos draugijų jungtinio komiteto. Pamaldos bus V. Atsimainymo bažnyčioje 10:30 val., o po pamaldų pokylis įvyks Le Cordon Bleu salėje, Jamaica Ave., Woodhavene. Rengimo komitetui vadovauja parapijos klebonas prel. Pranas Bulovas. Anksčiau kun. Raila yra dirbęs Philadelphiaje, o V. Atsimainymo parapijoje dirbavo nuo 1978 m. Jam dabar 75 m. amžiaus.

“Dainuok ir šok”, tokiu pavadinimu išleista newyorkiečio Juozo Nakutavičiaus ir Danos Summers-Striugaitės dainų plokštelė, palydima orkestro “Lietuva”. Nakutavičius dainuoja solo jau nuo gimnazijos laikų, o newyorkiečiams nuo pat savo atvykimo į Ameriką—1949 m. Jis dainavo A. Kačanausko, A. Mrozinsko vadovautuose vyrų oktetuose, taip pat jau daug metų dainuoja ir “Perkūno” chore. Viršeli šiai plokštei nupiešė Rolandas Rasimas.

Antanas Jankūnas, newyorkiečiams gerai pažįstamo New Jersey Lietuvių Bendruomenės veikėjo Kazio Jankūno brolis, mirė Lietuvoje.

VINCAS ZAVECKAS

Sausio 30 d. senelių namuose East New Yorke mirė Vincas Zaveckas, sulaukęs 98 metų amžiaus. Jis buvo ilgametis New Yorko siuvėjų 54 lokalo pirmininkas ir su žmona priklausė Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopai, dalyvavo jos veikloje, įvairiomis progomis mokėdavo pasakyti geras kalbas. Tuose pačiuose senelių namuose paliko jo žmona Ona, kurios sveikatos stovis toks silpnas, kad ji net negalėjo suprasti, kad jos vyras mirė.

Velionis buvo pašarvotas Shalins koplyčioje ir vasario 3 d. palaidotas Cypress Hill kapinėse. Laidotuviams rūpinosi posūnis John Dildon (Didžiulionis) su žmona Milda.

Zaveckas buvo socialistinių pažiūrų ir daug rūpinosi lietuvių siuvėjų reikalais, kai buvo jų delegatu. Visą laiką gyveno Brooklyne ir buvo susidraugavęs su Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopos nariais, kurių susirinkimuose ir subuvimuose dalyvavo beveik iki išėjimo gyventi į senelių namus.

Buvo malonaus būdo ir draugiškas, kaip ir jo žmona. Su jų pasitraukimu iš gyvenimo nedaug tebeliko senųjų New Yorko lietuvių. Abudu kilę iš Suvalkijos, jis nuo Pilviškių, kurių vardą dažnai minėdavo, besikalbant apie Lietuvą. Į Ameriką buvo atvykęs 1905 m.

Dallas, Texas, lietuvių apylinkė Vasario 16 sueigą—vaišes rengia Vytauto ir Maros Vygantų namuose, vasario 19 d. 4 val. po pietų.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniam, ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

WALSH & CASSESE

FUNERAL HOME, INC.

104-38 JAMAICA AVENUE

RICHMOND HILL, N. Y. 11418

212-849-2775

212-843-4620

OUR CHAPELS CAN ACCOMMODATE 200 PERSONS.

PARKING ON PREMISES.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS

LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211

Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.

Telefonas DEwey 4-5136

Vytautas Beleckas ir sūnus Jonas, sav. Winter Garden svetainės, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogomis. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDĖJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE

RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VIENYBĖ

Vasario 16-osios minėjimas New Yorke įvyksta vasario 20 d., sekmadienį. Prasideda 11 val. pamaldomis Apreiškimo par. bažnyčioje, kur pamokslą pasakys Tėvas Leonardas Andriekus, OFM. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Akademijs bus Kultūros židinyje 3 val. popiet. Prel. Pranas Bulovas sukals bės invokaciją, sveikins Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis. Pagrindiniu kalbėtoju bus svečias iš Chicagos kun. dr. Juozas Prunskis, žymus žurnalistas ir VLIKO veikėjas. Meninę programą atliks Viktoro Ralio vadovaujami "Perkūno" ir Apreiškimo parapijos chorai ir Jadvygos Matulaitienės vadovaujama New Yorke tautinių šokių grupė "Tryptinis". Programos vedėjas—dr. Rimas Vaičaitis. Įėjimo auka \$4, studentams—\$1.

* * *

New Yorke mēras vasario 16 d., 10 v. ryto, kviečia lietuvius dalyvauti miesto rotušėje ir iškilmingai priimti proklamaciją Amerikos Lietuvių Tarybos ruošiamojo minėjimo proga New Yorke. Vasario 16 d. bus paskelbta Lietuvos nepriklausomybės diena.

Dail. Kazimiero Žoromskio Kultūros židinyje sausio 29-30 dienomis įvykusioje kūrinių parodoje buvo išstatyti 36 darbai. Paveikslai buvo nedidelio formato, gražiai įrėminti. Parodos metu parduota 13 paveikslų. Parodą rengė bičiulių komitetas.

Romas Kezys, "Laisvės žiburio" radijo vedėjas, per eilę radijo programų perdavė pasikalbėjimą su Andriumi Eiva. Pokalbininkas yra Amerikoje užaugęs ir West Point karo akademijs baigęs, šiuo metu turintis JAV kariuomenės kapitono laipsnį, dirbęs įvairiuose specialiuose daliniuose, Green Berets, ir pan. Dabar jis palaiko ryšį su Afganistano kovotojais. Jam yra tekę susitikti su lietuviu Rimu Burba, kurį afganai buvo paėmę ir nelaisvę, kovodami prieš Tarybų Sąjungos dalinius. Burba šiuo metu yra perkeltas į Šveicariją ir globojamas Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus.

Žurnalisto Vinco Rastenio vienerių metų mirties sukaktuvių proga vasario 26 d., šeštadienį, 10 val. ryto pranciškonų vienuolyno koplyčioje bus atlaikytos pamaldos. Žurn. Rastenis vienu metu yra dirbęs Vienybės redakcijoj.

Kaziuko mugė, kurią New Yorke skautai kasmet rengia, šiemet įvyks kovo 6 d., sekmadienį, Kultūros židinyje. Pradžia 1 val. Prieš tai bus jaunimui pamaldos.

Al Marcel-Marcelyno rūpesčiu du rajoniniai laikraščiai—The Forum of South Queens ir The Paper—pagarsino New Yorke lietuvių rengiamą vasario 16 minėjimą Kultūros židinyje vasario 20 d. Al Marcel yra New Yorke ALTo pirmininkas.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ATKŪRIMO 65-IIJ METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS NEW YORKE

Sekmadienį, 1983 m. vasario 20 d.

IŠKILMINGOS PAMALDOS—11 VAL.
APREIŠKIMO PAR. BAŽNYČIOJE

Pamokslą pasakys tėv. Leonardas Andriekus, OFM
Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis

AKADEMIJA—3 V. P. P. KULTŪROS ŽIDINYJE

Prel. Pranas Bulovas—invokaciją
Gen. Lietuvos konsulas Anicetas Simutis
Kun. dr. Juozas Prunskis
Proklamacijos ir rezolucijos: JAV kongreso,
N. Y. gubernatoriaus, Mario Cuomo ir
New Yorke miesto mero Ed. Koch

MENINĖ PROGRAMOS DALI ATLIKS:

Vyrų choras Perkūnas
Apreiškimo Parapijos Choras—
chorams, vad. muz. Viktoras Ralys

Tryptinis, Jadvygos Matulaitienės vad. tautinių šokių grupė

Programos koordinatorius dr. Rimas Vaičaitis

ĮEJIMO AUKA 4 DOL., STUDENTAMS—1 DOL.

NEW YORKO AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA
maloniai kviečia visus minėjime dalyvauti ir tuo prisidėti
prie Lietuvos laisvės ilgos ir sunkios kovos.
Lietuvis nepavargs kovoje už Lietuvos laisvę.

Iš kairės į dešinę: dr. Adolfas Damušis, adv. Ernestas Raskauskas, adv. Povilas Žumbakis, programos vedėja Rosa Razgaitienė.

Jono Valaičio nuotr.

INFORMACINIS SUSIRINKIMAS APIE OSI GRĖSMĖ

Americans For Due Process Lietuvių Skyriaus ir JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorke Apygardos iniciatyva, 1983 m. vasario 6 d. 2 val. p. p. Lietuvių Kultūros židinyje ryšium su JAV Teisingumo Departamento Ypatingųjų Tyrinėjimų Įstaigos veikla buvo susauktas informacinis susirinkimas. Dalyvavo arti 200 publikos iš New York ir New Jersey apylinkių. Taipgi dalyvavo ir JAV LB Krašto Valdybos nariai dr. Viktoras Stankus iš Cleveland, Ohio ir taip pat, atstovai iš Boston, Mass.

Susirinkimą atidarė JAV LB NY Apygardos pirmininkas Aleksandras Vakšeis. Jis trumpai apibūdino OSI ar Office of Special Investigations veiklą, traukiant teisman rytų Europos ateivius, kaip tariamus nacių nusikaltėlius.

Susirinkimo pradininkė ir Americans for Due Process Lietuvių skyriaus koordinatorė Rasa Razgaitienė trumpai apibūdino Americans for Due Process tikslus. "Due Process" reiškia federalinės teisėnos procedūrą pagal konstitucines normas. Ypatingiesiems Tyrinėjimams Įstaigos pareigūnai ir advokatai dažnai apsilenkia su ta teisėnos procedūra, sudarydama pavojingus precedentes, kurie pažeidžia net eilinio piliečio konstitucines teises.

Pirmasis prelegentas dr. Adolfas Damušis atpasakojo Lietuvių Aktyvistų Fronto ir Lietuvos laikinosios vyriausybės veiklą 1941 m. Jis parodė pavyzdžius, kaip jau tada naciai mėgino suklastoti dokumentus apie laikinosios vyriausybės veiklą. Ypač įdomi buvo jo kruopščiai paruošta analizė KGB falsifikuotų dokumentų, kuriuos priima JAV Ypatingiesiems Tyrinėjimams Įstaiga, kaip tikrus dokumentus ir juos teismo bylose panaudoja prieš lietuvius, kaip antai Kairio ir Palčiausko bylose.

Apie OSI veiklą ir machinacijas išsamiai kalbėjo Amerikos lietuvis, teisininkas Ernestas Raskauskas iš Washington, D. C. Jis klausytojus išpejo, kad tokie teismai gali pa-

gausėti, kad OSI ir KGB turi slapta susitarimą ir kad OSI neieško teisybės, o vadovaujasi keršto jausmais. OSI pareigūnai kaip, Įstaigos viršininkas Allan Ryan, yra iš anksto nusistatę, jog kiekvienas LAF veikėjas, buvęs Lietuvos karininkas, valdininkas, šaulys ir antisovietinis veikėjas yra nacių kolarantas, kurį reikia nupilietinti ir eventualiai iš JAV-bių išstremti.

Advokatas Povilas Žumbakis iš Chicagos vaizdžiai aiškino apie lietuvių tardymus JAV teismuose, pasiremiant sovietiniais duomenimis ir sovietine "teise".

Paklausimuose dalyvavo dr. Algirdas Budreckis, Daiva Kezienė, Aleksandras Vakselis, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Anicetas Simutis, J. Pažemėnas, Petras Ažuolas ir visa eilė kitų New Yorke organizacijų veikėjų.

Susirinkimas pritarė Americans for Due Process Lietuvių skyriaus veiklai ir vietoj suaukojo per \$1000 tai akcijai paremti. Taipgi daugelis sutiko pasirašyti mailogramas, kuriose kreipiamasi į JAV Prezidentą Reagan iširti OSI saivaliavimą.

Nežiūrint audros iš sniego pūgos lauke susirinkusieji rūpinosi, kaip galės grįžti namo, bet vistiek atidžiai sekė pranešimus ir diskusijas iki 5 val. 30 min. vak.

Dėl šių užsėtesusių svarstybių net ALTo New Yorke skyriaus posėdis buvo atidėtas valandai laiko. O susirinkimas svarbus, nes paskutinis prieš Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. Algirdas Budreckis

Vadovėli lietuviškai nemokantiems, parengtą dr. D. Tamulionytės vardu Lietuviais norime ir būt, Švietimo taryba jau išleido. Vadovėlis 394 psl., su spalvotomis iliustracijomis, numatytas dvejiems metams. Kaina su persiuntimu \$20 Vadovėliui pritaikytų pratimų kaina \$3. Mokykloms ir platintojams nuolaida. Užsakyti pas A. Kareivą, 6559 So. Richmond, Chicago, Ill. 60629, tel. 312—737-4246.

Vienybė. 1983 m. vasario 15 d.